

Община Лом, област Монтана

Общинска стратегия и план за действие за развитие на социалните услуги за деца и възрастни (2011 – 2015)

1 Въведение

Тази стратегия е разработена въз основа на Конвенцията за правата на детето на ООН, Закона за закрила на детето и Националната програма за закрила на детето. Тя е съобразена с всички национални стратегически документи, които имат отношение към закрилата на децата и развитието на алтернативни форми на социални услуги за деца и възрастни.

Стратегията е съобразена с целите и принципите на Закона за социално подпомагане, Закона за интеграция на хората с увреждания и Национална програма за равни възможности на хората с увреждания.

Настоящата стратегия съответства на Общинския план за развитие на Община Лом и Областната стратегия за развитие на социалните услуги в област Монтана.

Целта на Стратегията е да определи приоритетите в областта на социалните услуги в общността на местно ниво, съобразени със специфичните потребности на населението в Община Лом.

Настоящата стратегия има за своя задача да гарантира синхронизиране на действията на държавата, местната власт и гражданския сектор за подобряване благосъстоянието на децата и възрастните в община Лом.

Стратегията предвижда и се базира на разбирането за развитието на социалните услуги като развитие на социалната икономика, разгърнато като двустранен процес – развитие на социалните услуги за деца и възрастни като средство за адекватно посрещане на нуждите и потребностите на рисковите групи деца и възрастни, от една страна; и развитие на икономиката и трудовата заетост – осигуряване на подходящи работни места за квалифицирани в сферата на социалните дейности специалисти и други специалисти в подкрепящите и обслужващите дейности.

2 Приоритети и цели на Общинската стратегия

2.1 Визия, ценности и принципи

Тази стратегия изразява желанието за създаване на условия за пълноценна реализация чрез грижа и подкрепа за местните общности, групи, индивиди в риск, защото реализацията е право на всеки един и допринася за развитието на общностите.

За постигането на тези цели общинската стратегия предвижда развиването на модерна, ефективна система от социални услуги, които поставят в своя център ползвателя, отговаря на нуждите на общността, осигурява равен достъп и непрекъснато подобрява своето качество.

Основна ценност за стратегията е всяко човешко същество със своята уникалност на възможностите за реализация, без значение на етническа принадлежност, пол, увреждане, възраст, социално положение.

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги – община Лом
(2011 – 2015)

Стратегията утвърждава следните принципи и ценности при планирането и предоставянето на социални услуги:

- Съответствие на социалните услуги с международните документи относно човешките права;
- Недискриминация, обществена солидарност и толерантност към всички социални групи;
- Ефективност и ефикасност на социалните услуги и партньорствата;
- Равен достъп до услуги за всички живеещи на територията на община Лом;
- Водещи интереси на потребителите при планиране и предоставяне на социални услуги;
- Създаване на гъвкави услуги, съобразени с конкретните нужди и потребности на потребителите;
- Иновативност в процеса на планиране и предоставяне на социални услуги;
- Насърчаване на услугите в общността;
- Ползване на услуги от резидентен тип само в краен случай;
- Предоставяне на възможност за участие на потребителите в процеса на планиране и потребление на услугите;
- Ефективност и прозрачност при усвояването на финансовите средства;
- Надграждане и усъвършенстване на съществуващи практики, опит и услуги;
- Изграждане на мрежа от партньорства на местно ниво, с участието на всички заинтересовани страни;
- Подкрепа на персонала за развитие на професионалната квалификация и умения в съответствие с новите изисквания и стандарти;
- Законосъобразност и обвързаност с нормативната уредба на Република България – Конституция, Семейен кодекс, Кодекс на труда, Наказателен кодекс, Закон за закрила на детето, Закон за социално подпомагане, Закон за местното самоуправление и местната администрация, Закон за интеграция на хората с увреждания, Закон за закрила от дискриминация и др. както и съответните подзаконови нормативни актове.

Приоритетните направления, общите и специфичните цели на Общинската стратегия са изведени в съответствие с идентифицираните потребности на рисковите групи и въз основа на заключенията и препоръките от направеното проучване и цялостен анализ на ситуацията в област Монтана.

- ◎ **Приоритетно направление 1: Развитие на услуги в общността за превенция на социалното изключване и изолация**

Обща цел. Да се създадат условия за ранна интервенция и предотвратяване на рискове, водещи към социална изолация и изключване на индивиди и групи, включително подкрепа на общности и семейства с деца в риск.

Услугите в това направление са насочени към:

1. Превенция за деца и семейства в риск;
2. Социално включване на общности в неравностойно положение и уязвими групи чрез развитие на социални услуги в общността ;

3. Грижа за старите хора за по-добър и достоен живот;

- **Специфична цел 1.1.** Разширяване на мрежата от социални услуги във всички общини в областта за подкрепа на уязвимите семейства и децата за предоставяне на добра грижа за децата, социална интеграция на семейството и децата и индивидуално развитие.
 - **Специфична цел 1.2.** Създаване на нови социални услуги и увеличаване на капацитета на съществуващите услуги, които развиват и подкрепят форми на алтернативна семейна грижа.
 - **Специфична цел 1.3.** Разширяване на броя, капацитета и спектъра от дейности на социалните услуги за подкрепа на социалното включване на децата с увреждания.
 - **Специфична цел 1.4.** Да се осигури подкрепа на уязвимите семейства и децата в риск за социално включване, превенция на рисково поведение и negliжиране на децата
 - **Специфична цел 1.5.** Разширяване на броя, капацитета и спектъра от дейности на социалните услуги за подкрепа на включването и реализация на лицата с увреждания.
 - **Специфична цел 1.6.** Създаване на социални услуги за подкрепа на социалната интеграция и реализация на младежи, маргинализирани лица, групи, безработни и хора със зависимости и/или, живеещи под прага на бедността.
 - **Специфична цел 1.7.** Разширяване на мрежата от социални услуги за осигуряване на условия за спокоен и достоен живот на старите хора.
- ☉ **Приоритетно направление 2: Деинституционализация и подобряване качеството на резидентната грижа**

Обща цел. Да се ускори процеса на деинституционализация, посредством гарантиране на достъпа до качествени социални услуги в общността.

Стратегията трябва да доведе до значително намаляване на дела на хората в специализирани институции в областта чрез развиване на социални услуги за извеждането им, закриване на институции, качествени социални услуги от резидентен тип със среда близка до домашната.

Услугите в това направление са насочени към:

1. Деинституционализация на грижите за децата;
 2. Деинституционализация на грижите за възрастни хора;
- **Специфична цел 2.1.** Разработване на планове за закриване/трансформация на всички специализирани институции на територията на областта.
 - **Специфична цел 2.2.** Настаняване на децата от институции в различни форми на семейна грижа.
 - **Специфична цел 2.3.** Създаване на нови социални услуги от резидентен тип със среда близка до семейната, за децата, които не могат да бъдат изведени в семейна среда. Подобряване качеството на съществуващите услугите от резидентен тип.
 - **Специфична цел 2.4.** Закриване и трансформация на съществуващите специализирани институции за деца.
 - **Специфична цел 2.5.** Подпомагане на социалната интеграция на младежите, напускащи специализирани институции.
 - **Специфична цел 2.6.** Разкриване на социални услуги от резидентен тип със среда близка до домашната за хора с увреждания и стари хора

- **Специфична цел 2.7.** Подобряване качеството на грижа в институциите за хора с увреждания и стари хора и трансформиране за предлагане на социални услуги в общността.

За ефективното изпълнение на основните дейности в Общинската стратегия са изведени **функционални приоритетни направления** :

- ◎ **Приоритетно направление 3:** Развитие на капацитета за управление и предоставяне на качествени и ефективни социални услуги

Обща цел. Да се гарантира качеството и ефективността на социалните услуги чрез изграждане на необходимия капацитет за управление на областно и общинско ниво и чрез осигуряване на квалифициран и компетентен персонал за предоставяне на услуги.

- **Специфична цел 3.1.** Изграждане на капацитет за управление и планиране на социални услуги в структурите на областно ниво.
- **Специфична цел 3.2.** Изграждане на капацитет за управление на социални услуги в общините и доставчиците на социални услуги.
- **Специфична цел 3.3.** Да се осигури подкрепа за персонала на социалните услуги за развитие на професионалната квалификация и умения в съответствие със съвременните изисквания и стандарти.
- ◎ **Приоритетно направление 4:** Развитие на междусекторни и междуобщински партньорства при планирането и предоставянето на социални услуги

Обща цел. Да се повиши ефективността на услугите и осигуряване на равни възможности на достъп на ползвателите до тях чрез развитие на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество.

- **Специфична цел 4.1.** Да се стимулира междуобщинското партньорство в социалните услуги;
- **Специфична цел 4.2.** Да се утвърдят ефективни механизми за междусекторно сътрудничество и развитие на смесени услуги.

2.2. Изводи от анализа на ситуацията и оценката на потребностите в община Лом

Проучването за оценка на ситуацията и потребностите на рисковите групи включва събиране и обобщаване на общи статистически данни, данни за рисковите групи, карти на наличните социални услуги, определяне на проблемите, оценка на потребностите и дефицитите от социални услуги. Проучването и обобщаването на информацията се осъществи от териториалните работни групи по общини, създадени със заповеди на кметовете в тясно взаимодействие и координация с Областния оперативен екип, както и с активното участие на представители на заинтересованите страни.

Обобщените изводи от анализа на ситуацията и събраните конкретни данни са основа за адекватното планиране на капацитета на социалните услуги и за избора на тяхната форма – начин на осигуряване на достъп и достигане до клиентите, обслужващи няколко населени места в една или повече общини, както и за разработване на „смесени” услуги. Препоръките са съобразени и с нагласите и очакванията, както на различните участници в предоставянето на услугите – местна власт, териториални структури на АСП, граждански организации, доставчици, така и на настоящите и потенциалните ползватели – рискови групи и индивиди, за които са предназначени социалните услуги и мерки за социално включване.

2.2.1.Тенденции в развитието на община Лом

Анализът на ситуацията идентифицира основните проблеми, които се отнасят до състоянието и развитието на социалните услуги на територията на община Лом. В резултат от проучването са очертани основните фактори, които формират рисковите групи, нуждаещи се от социални услуги, както и причините, пораждащи конкретната ситуация на неравнопоставеност на уязвимите групи от населението на основата на социално-икономически и други неблагоприятия.

Основните заключения за тенденциите в **демографските процеси** в община Лом са:

- Намаление на общият брой на населението в общината;
- Тенденция към обезлюдяване;
- Повишаване с минимален ръст на раждаемостта.
- Запазване на високото равнище на смъртност.
- Застаряване на населението.
- Увеличаване на средната възраст на населението в общината, което е предпоставка за сериозни проблеми по отношение на трудовите ресурси.

Заключенията за тенденциите в **икономическото развитие, заетостта и безработицата** са:

- В общината преобладават лицата, наети на работа в частния сектор, като по-голяма част от тях са ангажирани в отраслите на индустрията и селското и горско стопанство. В обществения сектор преобладават наетите в отраслите от услугите.
- Процентът на безработица е над средния за страната. Спрямо 2008 г. безработицата нараства, като средногодишният брой на регистрираните безработни е по-голям с 9.6 на сто; Наблюдава се превес на входящия над изходящия поток, което води до ръст на безработицата в региона.
- Жизненият стандарт на населението се определя основно от неговите доходи, качеството и достъпността на обществените услуги, от възможностите за работа. В община Лом доходите са под средните за страната, като определящ дял в тях има работната заплата. Следващите по размер доходи са тези от домашното стопанство, което е показател за съществуването на икономика на оцеляването.
- Обществените услуги са сравними с тези за страната, като това се отнася за градовете и по-големите села. За по-малките и отдалечени населени места социалните услуги са по-трудно достъпни и в по-лошо качество.

Общият извод е, че жизненият стандарт в областта е по-нисък от средния за страната, с изключение на областния град.

Анализът очертава следните **проблеми и тенденции в секторите**:

Здравеопазване:

- Характерно е понижаване, както на количеството, така и на качеството на здравните услуги в общината. Демографското остаряване на населението поставя допълнителни изисквания пред структурата на здравните потребности, поради обстоятелството, че възрастните хора са носители на повече от едно хронично заболяване, което води и до по-големи разходи за здравно обслужване.

Образование:

- Тенденцията към обезценяване на училището като образователно-възпитателен фактор се запазва и предизвиква демотивация за учене.

- Увеличава се броят на децата с поведенчески проблеми в училище, но в условията на делегираните бюджети все по-малко училища имат педагогически съветници/психолози.
- Трудна издръжка на учениците от техните семейства - голяма част от учениците от VIII - XII клас не могат да си закупят учебници и учебни помагала.
- Част от учениците от гимназиален етап отпадат от училищно образование, за да се издържат, като работят.
- Ниска средна месечна посещаемост в някои детски градини от малки населени места. Трудностите идват от слабата мотивация на родители с нисък образователен статус и големия процент на безработица.
- Невъзможност да бъдат обхванати всички деца от ромски произход. Причините се коренят в липсата на ваксини и профилактични прегледи на децата, както и в ниското културно равнище на родителите. Това поставя тези деца в неравностойно положение спрямо посещаващите детска градина деца и ги лишава от равен старт при постъпване в първи клас.

Жилищни условия

- Общините няма финансова възможност за ново жилищно строителство, липсват и механизми, които да стимулират фирми да инвестират в тази посока, което ограничава възможността на общината да провежда адекватна социална жилищна политика.
- Увеличава се делът на необитаемите и свободни частни жилища, като част от тях са изоставени и полусъборени, намиращи се в райони с неподдържана пътна мрежа, неблагоустроени.
- При етническите малцинства жилищните проблеми идват от страна на лошите битови условия, липсата на финансови средства за ремонти, наличието на многочленни семейства, живеещи в едно жилище.

2.2.2. Идентифицирани рискови групи и потребности

В Анализа на ситуацията в община Лом са дефинирани два основни параметъра - “доходи” и “възраст”, които в съчетание с други фактори създават рисковете от социално изключване на индивидите. Рисковите групи от населението са диференцирани на база на определени фактори, които пораждаат риск от отдалечаване или изключване на тези групи от начина на живот, който се определя като нормален за основната част от населението. Основополагащ за нормалния стандарт за живот е размерът на доходите, който може да осигури всички останали сфери на живот. Засегнати от този фактор са всички групи от населението, но размерът и периодичността на доходите оказва въздействие върху формирането на рискови групи и уязвимост на индивидите в комбинация със следните други фактори:

- равнището на бедност и доходите – трайна липса на собственост и постоянни доходи, безработни, ниски пенсии и недостатъчни доходи на лица в над трудоспособна възраст;
- структурата на семейството – пълно или непълно семейство, многодетни семейства;
- увреждане или тежък здравословен проблем на член от семейството - семейства, в чийто състав има човек с увреждане или с тежък здравословен проблем;
- липса на жилище - във връзка с липсата на жилище и трудностите за осигуряване на наем, най-засегнати са: бездомни хора на различна възраст, които живеят сами; хората с тежки съпътстващи проблеми (зависимости, проблемно поведение, напуснали местата за лишаване от свобода); семейства от етническите малцинства; хора, напускащи специализирани институции за деца или за възрастни; самотни майки;

- принадлежност към етнически малцинства;
- местоживеене в отдалечени и/или изолирани населени места

Мерки и услуги за преодоляване на рисковите фактори, свързани с доходите:

От съществено значение за превенцията и преодоляването на влиянието на рисковите фактори, свързани с доходите е предприемането на конкретни мерки и услуги по отношение на определените рискови групи.

- Преодоляване на безработицата сред трудоспособното население;
- Подпомагане и услуги на хора в надтрудоспособна възраст с минимални доходи;
- Подпомагане и услуги на хора от многодетни и непълни семейства;
- Подкрепа и услуги за семейства на хора с увреждания;
- Актуализиране на жилищната политика в населените места;
- Оптимизиране на системите на здравеопазването и образованието;
- Актуализиране на политиките за социално включване на уязвимите малцинства.

Възрастта е вторият основен параметър, който влияе върху уязвимостта на населението, спрямо възможностите за автономност на хората и необходимостта от подкрепа. Характерно за народа психологията в България е споделяната отговорност между членовете на разширеното семейство при предоставяне на грижата за децата и възрастните хора, като това се приема като норма в обществото. При определяне на предпоставките за нормален стандарт за живот се извеждат и възможностите за грижа за близките, които имат нужда – деца или старите хора.

Във връзка с тези фактори се формират две основни рискови групи:

- деца
- стари хора

Както и при доходите, параметърът възраст не формира самостоятелно рискови групи, а само в съчетание с други обстоятелства - в случая наличие или липса на близки и възможностите им да предоставят грижи. Възрастта влияе върху уязвимостта на населението на областта в комбинация със следните фактори:

- отговорности и възможности за предоставяне на грижа за децата;
- възможности да се предоставят грижи за възрастни и стари хора от техни близки;

Мерки и услуги за преодоляване на рисковите фактори, свързани с възрастта:

- Предоставяне на услуги и подкрепа на родители, които имат различни по характер трудности при отглеждането на своите деца;
- Предоставяне на услуги и подкрепа на приемни родители, близки и роднини, осиновители, които осигуряват родителски грижи за децата;
- Подкрепа за израстването и развитието на децата и тяхната пълноценна социална реализация;
- Преодоляване на факторите, свързани с бедността, които водят до настаняване на деца в специализирани институции;
- Предоставяне на услуги от резидентен тип;
- Предоставяне на услуги по деинституционализация;
- Подпомагане и услуги на възрастни хора, които имат нужда от придружаване в ежедневието си.

По отношение на старите хора, мерките би следвало да са насочени изцяло към предоставяне на подкрепа и на услуги, не само за цитираните групи, но и за всички останали, които се нуждаят от подкрепа в ежедневието си, за да могат членовете на техните разширени семейства да се реализират и да изпълняват задълженията си спрямо своите деца.

При работата на оперативния екип бяха отчетливо определени две **основни групи**. Едната на **деца и семейства в риск**, а другата на **възрастните и стари хора**.

Данните за броя на лицата от съответните групи (с изключение на настанените в специализирани институции) са приблизителни, тъй като рискът от социално изключване е резултат от съчетаване на фактори от различно естество, а не резултат от една единствена характеристика. Така например, само наличието на много деца в семейството не може да бъде предпоставка за социално изключване, ако към тази характеристика не са включени и други, като продължителна безработица, липса на жилище, ниско образование на родителите.

2.3. Основни целеви групи

2.3.1. Деца и семейства в риск

- **Деца, настанени в специализирани институции** - Основните причини за настаняване на децата от ромски произход са: бедност, трайна безработица на родителите, недостатъчен родителски капацитет, лоши битови условия и преценката на социалните работници за риск от отглеждането на децата в тяхната семейна среда. Често тези деца не посещават детска градина и са в риск от отпадане от училище. За да се подпомогне превенцията на настаняването и да се създадат условия за тяхното социално включване, е нужно да се използват пълно ресурсите на образователната система. За целта е необходимо да се повиши ефективността на партньорството между двата сектора, тъй като ресурсите и на образователната система, и на социалните услуги не са достатъчни.
- **Деца с увреждания** - Основните причини за настаняване на децата с увреждания са: невъзможност на родителите да полагат необходимите специални грижи в семейна среда. Независимо от направените промени през последните години по отношение на подпомагането и предоставянето на услуги на родители, които отглеждат дете с увреждане, направеният анализ показва, че все още основните затруднения на родителите са от финансово естество (осигуряване на лекарства, консумативи, лечение, рехабилитация). В същото време потребностите на децата с увреждания са свързани и с възможностите за включване и реализация.
- **Уязвими семейства с деца в риск** - Подкрепата на семействата, а не само на децата в риск, ще създаде условия за задържане на децата в семействата им и за повишаване на качеството на грижа към тях. Тук са включени многодетни и/или непълни семейства:
 - **Деца в многодетни семейства** - Към м. декември 2009 г. на територията на община Лом са регистрирани 115 многодетни семейства.
Анализа на тази рискова група деца, обуславя необходимостта да се развият допълнителни услуги за подкрепа на семействата и превенция на изоставането на деца от тези семейства.
 - **Деца на самотни родители** - Към 31.12.2009 г. в общината са регистрирани общо 272 деца на самотни родители.
Необходимо е да се проучи каква част от децата, настанявани в институции, в риск от отпадане от училище и с агресивно поведение се отглеждат от един родител, за да се планират интервенциите според нуждите на семейството.

- Деца в риск

- *Деца, изоставени на ниво родилно отделение* - Въпреки, че между Отделите „Закрила на детето”, към Дирекции „Социално подпомагане” – Монтана, Берковица и Лом, и „Родилно отделение” е разработена и се прилага процедура за предотвратяване на постъпването на детето в институция, работата по превенция е ниско ефективна. На практика в Отделите „Закрила на детето” постъпват сигнали за бременни в риск от изоставяне на децата си, когато вече са в родилното отделение. На този етап вече е късно за интервенция и периода за работа на социалният работник е много кратък.
- *Деца, отпаднали от училище* - Въпросите на отпадащите ученици са решими със съвместните усилия на всички държавни и обществени органи и във взаимодействие със семейството, което е водещ фактор за образованието и възпитанието на децата. РИО като държавна институция също има своята координираща и контролираща роля в този процес, който е особено актуален на настоящия етап от образователната реформа.
- *Деца, настанени при близки и роднини* - Настаняването на деца при близки и роднини е алтернативна форма на отглеждане на децата. В Република България. Това е мярка на закрила, регламентирана със Закона за закрила на детето. Тя позволява на децата, лишени от родителска грижа, да бъдат поставени в условията на семейство. Целта е децата да бъдат отгледани в семейство и така да получат максимално добра грижа и възможност за развитие.

Проблемите при тази група деца, които могат да бъдат идентифицирани, се отнасят от една страна до потребностите на децата от получаване на адекватни грижи и от друга до потребностите на роднините и близките, които са поели грижа за отглеждането на децата, вместо техните биологични родители, да бъдат подкрепяни при предоставяне на грижите за настанените при тях деца.

- *Деца на непълнолетни родители и майки под 18 години* - За тази група е деца е необходимо да се развиват социални услуги в общността, като най-подходящи са Центровете за обществена подкрепа и Звено „Майка и бебе”.
- *Деца с противообществени прояви* - Най-често са налагани възпитателни мерки за извършените от малолетните и непълнолетни лица кражби и грабежи, за бягства от училище и от къщи.

Към м. декември 2009 г. регистрираните деца от общината, извършили кражба са 23.

Децата, извършили насилие към м. декември 2009 г. са 3 от град Лом.

Може да се твърди, че системата за закрила на детето не разпознава в достатъчна степен тези деца като деца в риск, т.е. те не са приоритетна група, независимо че социален работник взема участие в работата на Местните комисии за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни (МКБППМН). Налице е различен подход към детето от страна на органите, които прилагат ЗЗД и ЗБППМН. Логично за системата за закрила е да възприема проявата на детето като симптом, като сигнал за проблем, който е основание за закрила, а не повод за наказание. Много често проблемите при децата са провокирани от проблеми, свързани с родителския капацитет и липсата на услуги за подкрепа на родителите. Голяма част от случаите са деца с проблеми в училище. В тази връзка, има недостиг на услугите, предлагащи превенция на отпадането от училище, подкрепа в образователния процес и повишаване на мотивацията на децата да учат.

- *Деца, жертви на насилие и трафик и получили полицейска закрила* - Общият брой на децата в общината е 9, които са жертва на насилие през 2009 г.

Рискът от институционализация за тази група деца е особено висок, ако няма адекватни услуги по превенция. Тази целева група има потребност от предоставяне на комплексни социални услуги свързани с предоставяне на специализирана консултантска помощ за децата и техните родители, осигуряване на подслон, храна, дрехи, лекарства, достъп до здравни и образователни услуги, адекватна родителска грижа, основана на любов и привързаност, разбиране и предоставяне на закрила, /вместо наказание/ преодоляване на травмите от преживяно насилие.

2.3.2. Уязвими възрастни и стари хора

- **Хора с увреждания** - Пълнолетните лица с увреждания са група с висока степен на риск, поради наличието на установено трайно увреждане, което ги поставя в неравностойно положение. Към м. декември 2009 г. на територията на общината са регистрирани общо 4 057 лица с увреждания.

- Лица, настанени в институции

- *Хора с увреждания, настанени в институции* - Най-голям брой на настанените лица с увреждания в специализирани институции през 2009 г. е в община Лом - 42 лица. Тревожен е броят на лицата с увреждания, чакащи за настаняване в специализирана институция, докато през 2009 г. техният брой е 57, общо за областта, през първите месеци на 2010 г. чакащите се увеличават до 74 лица.

За да се планират услуги за деинституционализация на лицата с увреждания, е необходимо да се проучи вида на заболяванията за всеки от тях и да се направи оценка на необходимата грижа, а именно реинтеграция в семейна среда и ползване на социални услуги в общността и развитие на социалните услуги резидентен тип.

- *Стари хора, настанени в институции* - Основните идентифицирани потребности на старите хора, настанени в домове са: нужда от грижа, особено за лежащите, предоставяне на грижа, достъп до медицинско обслужване, осигуряване на възможности за общуване и запълване на свободното време според индивидуалните интереси на клиентите.

- **Лица в друго неравностойно положение**

- *Безработни лица* - Анализът на безработните лица показва, че тези лица са с ниска конкурентноспособност на пазара на труда. Преобладаваща част в тази група са лицата без или с ниска степен на образование, безработни младежи; безработни младежи с трайно намалена работоспособност; безработни младежи от социални заведения, завършили образованието си; продължително безработни лица; безработни лица с трайно намалена работоспособност; безработни лица – самотни родители /осиновители/ и/или майки /осиновителки/ с деца до 3- годишна възраст; безработни лица, изтърпели наказание “лишаване от свобода”; безработни жени над 50- годишна възраст и мъже над 55-годишна възраст; други групи безработни лица.

- *Лица/семејства под линията на бедността* - За периода 2009/2010 г. общият брой за на лицата, получаващи целеви помощи за отопление е 2 430.

- *Етнически общности в неравностойно положение* - На територията на община Лом тази група е най-изявена от ромската етническа група в четирите квартала в сравнение с другите. В тази група попадат семейства в неравностойно положение, чиито децата рискуват да повторят модела на социална изолация на своите родители. За да се разбие затворения цикъл, е необходима комплексна интервенция насочена срещу бедността, която да подпомогне семействата да осигурят шансове за социално включване и развитие на своите деца.

2.4. Анализ на дефицитите на услуги и мерки – общи заключения

Наличните социални услуги са разглеждани като услуги за деца и услуги за възрастни и стари хора, от гледна точка на предотвратяване на рисковете.

Специализираните институции в общината са със запълнен капацитет, което оправдава тяхното съществуване. Материалната база и човешките ресурси, биха могли да се използват за разкриване и развиване на алтернативни форми на социални услуги. Предлаганите социални услуги в общността са разнообразни по вид, но все още не покриват нуждите на всички рискови групи. Услугите, свързани с оказване подкрепа на родители и деца (училище за родители, училищна подкрепа, информиране на децата за техните права и отговорности, услуги за свободното време на деца) са ограничени.

Повечето от съществуващите услуги за деца и възрастни лица работят на пълен капацитет. Целят подобряване на качеството на предлаганите дейности в тях.

Персоналът от услугите се нуждае от обучения и супервизии, системна подкрепа за развитие на услугите и директна работа с клиенти.

Общи изводи за услугите за деца:

- Анализът на настаняванията в специализираните институции за деца показва, че въпреки намаляващия брой на настанявания, все още има случаи, при които децата се настаняват поради бедност на семейства. Съществуващият проблем би могъл да се реши, чрез развитие на услуги в общността за подкрепа на семейства в риск (деца с един родител, бедни семейства, млади майки).
- Услугите за деца с увреждания и тяхното функциониране би могло да се подобри чрез предприемане на конкретни организационни мерки по разширяване на достъпа до услугите. Извън подкрепа остават децата с увреждания в по-малките населени места.
- В община Лом набира скорост услугата приемна грижа, която съвместно с възможностите за настаняване при близки и роднини е сериозен ресурс за превенция от настаняване в специализирани институции.
- Няма гарантиран набор от услуги по превенция, които да оказват подкрепа на родители и деца, които да подпомагат отглеждането и възпитанието на децата, като училище за родители, училищна подкрепа, информиране на децата за техните права и отговорности, услуги за свободното време на деца.
- Извън подкрепа на услугите остават деца с отклоняващо се поведение, деца в риск от отпадане от училище.
- Услугите за превенция на рискови групи (млади майки с риск да изоставят децата си, бедни и самотни родители с нисък родителски капацитет; подкрепа на осиновители, родители на деца с отклоняващо се поведение) са твърде ограничени.

Изводи за услугите за възрастни и стари хора:

- Специализираните институции за възрастни хора с увреждания са със запълнен капацитет, като най-голям е броя на чакащите за настаняване в Дома за възрастни с деменция в с. Добри дол.
- Сериозно притеснение буди факта, че над 300 лица с увреждания са настанени в институции извън територията на областта.
- Домът за стари хора, също е със запълнен капацитет, поради липсата на достатъчно алтернативни социални услуги за тази група хора в малките населени места.

- Персоналът на услугите за възрастни с увреждания е задоволителен като брой, но се нуждае от системна подкрепа по отношение на методическа помощ, обучение и супервизия.
- Домашният социален патронаж е най-достъпната услуга в общността за стари хора, която може да бъде подобрена по отношение на дейностите, включени в услугата. Желанията на потребителите е да бъдат посещавани не само от социални работници, но и от медицинско лице.
- Във всички населени места работят читалища и пенсионерски клубове, които изпълняват много социални функции, близки до услугата Дневен център за стари хора.

3 Интервенция – социални услуги и мерки

3.1 Дейности по приоритетно направление 1: Развитие на услуги в общността за превенция на социалното изключване и изолация

Обща цел 1 на Направление 1: Да се създадат условия за ранна интервенция и предотвратяване на рискове, водещи към социална изолация и изключване на индивиди и групи, включително подкрепа на общности и семейства с деца в риск.

- **Специфична цел 1.1.** Разширяване на мрежата от социални услуги и мерки за подкрепа на уязвимите семейства и децата, за предоставяне на добра грижа за децата, социална интеграция на семейството и децата и индивидуално развитие.

Мярка 1.1.1. Предоставяне на подкрепа на уязвимите семейства и деца в Център за обществена подкрепа

Разкриване на Център за обществена подкрепа в гр. Лом с капацитет 50 и предполагаем брой ползватели за година около 110-120 души. Центърът ще обхваща всички населени места от общината. ЦОП ще работи по превенция на изоставянето, подкрепа на семейството при отглеждане на детето, работа с деца и родители за връщане в училище, консултации, семейни конференции, услуги за деинституционализация, реинтеграция в семейна среда, развиване на приемна грижа, осигуряване на сигурна семейна среда за деца, лишени от родителска грижа, превенция на насилието, пренатална превенция, ранна превенция на ниво родилно отделение.

Конкретните услуги във Център за обществена подкрепа включват: семейно консултиране и подкрепа; консултиране и информиране за проблеми, свързани с развитието на децата от съответната възраст; индивидуални и фамилни консултации в случаи на кризи в семейството; превенция на рисково и асоциално поведение на деца и младежи; подкрепа за професионално ориентиране на деца и младежи; семейно планиране, подготовка за родителстване, работа на ниво родилен дом, психологическо консултиране и рехабилитация, обучения в умения за самостоятелен живот, превантивни програми на ниво училище, информационни кампании, оценяване, обучение, наемане и подкрепа на приемни родители, подготовка и подкрепа на осиновители.

Ползвателите на ЦОП ще бъдат насочвани от ОЗД и други свързани структури – медицински професионалисти, детски градини и училища, структури от системата на борба с противообществените прояви, общинска администрация и др.

Дейностите по подготовка за разкриване на ЦОП ще стартират през 2011 г. с идентифициране на източници на финансиране и избор на подходящо местоположение. Ще се полагат усилия за привличане на външни източници на финансиране на инвестиционните разходи за създаване на ЦОП, който ще започне да функционира през 2012 г. и най-късно през 2015 г. ще достигне пълен капацитет.

Мярка 1.1.2 Превенция на изоставянето на деца и настаняването им в специализирани институции

Дейностите целят „затваряне на входа“ към специализираните институции (СИ). За да се предотврати изоставянето на новородени деца на ниво родилен дом е необходимо работата по превенция да започне преди раждането на детето - успехът на превенцията зависи от ранната навременна намеса и продължителността на социалната работа с бъдещата майка, нейното семейство и близко обкръжение. Предотвратяването на изоставяне и настаняване на деца на по-голяма възраст ще включва комплексни програми за семейна подкрепа – социална, достъп до образование, здравни грижи, жилищна политика, заетост и др.

Дейност 1.1.2.1. Осъществяване на програма за ранна превенция и интервенция на детското развитие

По тази мярка в ще бъдат осъществени дейности за **насърчаване развитието на деца 0-7 години и деца с увреждания**. Те са насочени към **развиване и подобряване на уменията за родителстване на родители с малки деца, стимулиране на развитието на децата в тази възраст** (спрямо стандартите за ранно детско развитие). Родители и семейства, които отглеждат деца с увреждания, бременни, които имат намерение да изоставят своите новородени деца и семейства, които очакват раждането на своето дете. Дейностите ще включват партньорство между социалния, образователен и здравен сектор.

Превенция на нежелана и ранна бременност. Откриване на **център за ранна интервенция на уврежданията**, базиран в центъра на гр.Лом, с териториален обхват всички населени места в общината. Центърът ще предлага:

- Медицински, социални, психологически консултации;
- Обучения на родители за придобиване на умения за грижа за деца с увреждания;
- Информирание, консултиране и обучения по въпросите на семейното планиране;
- Услуги по репродуктивно здраве;
- Курсове за родителски умения за млади семейства, които чакат раждането на своето дете;
- Включване на социален работник при проследяване на бременността (на здравословното състояние на бременната и на социалната среда) при всички регистрирани случаи;
- Установяване на възможни рискове за детето – от здравословен и социален характер и стартиране на социална работа при установен риск от раждане на дете с увреждане или риск от изоставяне;
- Приоритетно подпомагане на бременната жена – съвместна работа на ЦОП в общините и дирекциите „Социално подпомагане“;
- Работа с бъдещите родители за информирание и консултиране по въпроси, свързани с пренаталното развитие; процеса на раждане и след родилния период; подкрепа за посрещане на детето – във физически и емоционален план; следродилна рехабилитация.

Дейностите в тази услуга ще се организират и предлагат от новосъздадения Център за ранна интервенция на уврежданията, като част от тях са в сградата на Центъра, част – в родилно отделение, а част – чрез мобилна работа. Потенциалните потребители са:

- деца с увреждания и техните родители, роднини и близки;
- бременни жени в риск от изоставяне на бебето, което ще родят;
- млади семейства, които очакват раждане на дете.

Така тези услуги ще допринесат и за превенцията на нежеланата бременност и за намаляване на риска от изоставяне и институционализация на новородени деца.

Разкриването ще бъде подготвено по проектна дейност през 2011 г. Потенциалният брой на потребителите на конкретната услуга ще бъде около 20 % от общия брой лица от дадена рисковата група. Дейността на този център ще бъде използвана за установяване на държавни стандарти, чрез които услугата да бъде обособена като делегирана от държавата дейност.

Мярка 1.1.3. Включване на поне 90% от децата в предучилищна възраст в детска градина и на всички деца в задължителна училищна възраст в подходяща форма на образование

- Общински политики и мерки за осигуряване на правото на децата на достъп до образователни услуги и превенция на отпадането от училище – изпълнявани съвместно с училищата, ЦОП и Общинска администрация.
- Осигуряване на специализиран транспорт за деца в зависимост от възрастта им до детските градини и училищата;
- Целенасочена политика на общината за подобряване на **привлекателността** на училището и мерки за превенция на отпадането в рамките на училищния процес.
- Пълно обхващане на децата в предучилищна подготовка - задължителен подготвителен клас и осигуряване на програми за социализиране и усвояване на български език от децата от етнически общности в неравностойно положение в детските градини и начален курс в училищата с подкрепата на помощник на учителя. Провеждане на кампании за обхващане на децата в подготвителен клас/група и осъществяване на постоянно наблюдение върху нивото на посещаемост. Работа с родители на деца от за промяна на нагласите по отношение на образованието;
- Организиране на групи за подготовка за постъпване в училище за деца, които не владеят български език в ЦОП и училищата в общината;
- Включване на децата и младежите в живота на училището, в т.ч. и при вземане на решения, отнасящи се до децата;

Мярка 1.1.4. Осъществяване на програми за превенция на всички форми на насилие над и от деца и подкрепа на жертвите на насилие, експлоатация и трафик

Дейностите в тази сфера включват създаване на система от мерки за превенция на насилието над деца чрез развиване на техните умения за себеотстояване и защита; намаляване на агресивното поведение и отношения сред децата и предприемане на актове на насилие от страна на деца. Дейностите са насочени и към създаване на чувствителност сред населението и професионалистите за причините и форми за насилие, симптомите на насилие, така че системите за закрила да могат да изградят адекватни мерки за реакция. Дейностите се осъществяват от ЦОП в общините, ОЗД и ДСП, със съдействието на МКБППМН, органите на МВР и пробационните служби, лечебни заведения, образователни институции, НПО.

- Образователни програми и кампании във всички детски градини и училища, както и в рамките на ЦОП, насочени към превенция на агресивно поведение сред деца, развиване на познание за насилието и неговите симптоми и умения за защита от насилие: провеждане на лекции и дискусии в часа на класа; организиране на хепънинги, междуучилищни прояви и инициативи на общинско ниво.
- Обществени кампании за предотвратяване на насилието и други форми на злоупотреба и експлоатация. Програмите и кампаниите ще бъдат осъществявани от ЦОП, общинска администрация, МКБППМН. Темите ще включват различните форми на насилие (физическо, сексуално и психологическо), злоупотреба, експлоатация, тежки форми на детски труд, negliжиране. В кампаниите ще се включат и теми за ефектите върху децата от раздялата с родители, които работят в чужбина.

Специфична цел 1.2. Създаване на нови социални услуги в общността, които ще развият и подкрепят форми на алтернативна семейна грижа.

Мярка 1.2.1. Предоставяне на подкрепа на роднините и близките, които са поели грижата за отглеждането и възпитанието на дете.

Тази мярка включва съвместни дейности на ОЗД и ЦОП за настаняване в семейства на близки и роднини на деца от СИ и деца в риск от изоставяне. Настаняването при близки и роднини и осиновяването осигуряват устойчива семейна грижа за детето и трайно решаване на проблема за бъдещето на изоставените деца.

Дейност 1.2.1.1. Подкрепа за семействата на роднини и близки, които отглеждат деца като мярка за закрила. Предоставя се от планираните ЦОП в общините и включва:

- Подкрепа на роднини и близки при поемане на грижата за новородени и по-големи деца, чиито родители заявяват намерение за изоставяне;
- Предоставяне на подпомагане (храна, дрехи, памперси за деца от 0-1 година) в случаи на тежки социални проблеми;
- Мобилизиране на разширеното семейство – използване на методите на Семейната групово конференция в ромски общности.

Мярка 1.2.2. Широко развитие на приемната грижа и включване по 30 работещи приемни семейства годишно (от 2012 г.)

- Центъра за обществена подкрепа ще изпълнява дейностите по информационни кампании, оценка, обучение, назначаване и подкрепа на приемни семейства.
- Провеждане на кампания за информиране на обществото;
- Набиране на кандидати;
- Проучване и оценяване на кандидат-приемни родители;
- Провеждане на обучение на кандидатите;
- Провеждане на интервю с двама поръчители; Провеждане на интервю с други членове на домакинството и/или децата;
- Изготвяне на социално-оценъчен доклад;
- Осъществяване на напасване;
- Извършване на подготовка по настаняване;
- Наблюдение и подкрепа на приемното семейство;

Специфична цел 1.3. Разширяване на броя, капацитета и спектъра от дейности на социалните услуги за подкрепа на социалното включване на децата с увреждания.

Мярка 1.3.1. Подкрепа към родителите с цел превенция на изоставянето на деца с увреждания и намаляване на настаняването на деца с увреждания в специализирани институции

- Включва комплекс от дейност за навременна диагностика и ранна интервенция в случаите на раждане на дете с увреждане. Интервенцията е насочена към предоставяне на информация на семейството за медицинските аспекти на състоянието на детето, подготовка и подкрепа за необходимите грижи. Услугата включва и дейностите по ранно детско развитие.
- Изграждане на работещо сътрудничество и обмен на информация между системата на здравеопазването и социалните услуги (ЦОП) за пренатална диагностика, ранна регистрация на бременността и ранно установяване на риска от увреждане; предоставяне на

психологически консултации и подкрепа на родителите преди и непосредствено след раждане на дете с увреждания.

Дейност 1.3.1.1. Разкриване на Дневен център за деца с увреждания в гр.Лом, с капацитет 20, след 2013 г.

Същият ще предоставя комплекс от социални услуги, състоящи се в превенция на изоставянето, консултиране, дневна грижа, рехабилитация, логопедична помощ, информирание, обучение и медицински грижи.

Дейностите по подготовка на разкриването на ДЦДУ ще стартират през 2011 г., като се очаква услугата да започне да функционира от 2012-2013 година.

Специфична цел 1.4. Да се осигури подкрепа на уязвимите семейства и децата в риск за социално включване, превенция на рисково поведение и negliжиране на децата.

Мярка 1.4.1. Подкрепа на деца с отклоняващо се поведение, деца с противообществени прояви, деца правонарушители, деца извършители на насилие, деца употребяващи наркотични вещества.

Специфична цел 1.5. Разширяване на броя, капацитета и спектъра от дейности на социалните услуги за подкрепа на включването и реализация на лицата с увреждания.

Мярка 1.5.1. Развиване на ЦСРИ с мобилни екипи за обхващане на хората с увреждания в цялата територия на община Лом.

Центровете за социална рехабилитация и интеграция осигуряват за хората с увреждания необходимата медицинска и социална рехабилитация, здравни грижи, информация и консултации. Семействата и близките на хората с увреждания ще получават в ЦСРИ специализирана подкрепа, информация и консултация (здравна, психологическа, социална, юридическа). Постепенно ще се развият мобилни услуги, които да обхванат хората с увреждания в цялата област и да осигурят достъп до услуги в семейна среда за децата и хората с увреждания, живеещи в малки изолирани населени места. Планираната мобилност е двупосочна. Първо, услугата ще отиде при клиента, когато не се изисква специално оборудване (например, рехабилитатор и психолог могат да предоставят част от услугите на място при посещение по адреси); на място ще се предоставят консултации за семействата и обучения за ползване на техническите помощни средства и др. Второ, чрез осигуряване на специализиран транспорт клиентът може да бъде доведен до услугата в ЦСРИ.

Дейност 1.5.1.1. Разширяване на обхвата и продължаване на функционирането на ЦСРИ в гр.Лом.

Центърът е делегирана държавна дейност от 2009 г. която се управлява от община Лом. Към момента, същият е с капацитет 40 места. Основните цели на услугата са социална рехабилитация за бъдещо пълноценно участие на потребителите в социалния живот и преодоляване на социалната изолация и придобиване на социални умения за справяне с всекидневни проблеми. Сградата е с архитектурно достъпна среда. Разполага с оборудване и обзавеждане, подходящо за работа с потребителите. Предстои формиране на мобилен екип за обхващане на селата в общината, **с увеличение на капацитета от 40 на 70 и увеличение на предполагаемия брой потребители пълнолетни лица с увреждания до 110-120 на година.** Мобилната група със социален работник, лекар и основни специалисти – вкл. рехабилитатор и психолог ще извършва посещения по адреси в селата за консултации, първична рехабилитация, обучения за ползване на медицински изделия, помощни средства, приспособления и съоръжения и др.

Центърът ще продължи да работи по предоставяне на комплекс от социални услуги, свързани с извършване на рехабилитация, социално-правни консултации, образователно и професионално обучение и ориентиране, изготвяне и осъществяване на индивидуални програми за социално включване.

Мярка 1.5.2. Разширяване на социалните услуги в домашна среда за подкрепа в ежедневието на хората с увреждания и техните семейства.

Съвкупността на тези услуги обхваща както ежедневните битови дейности, състоящи се в помощ при хранене, обслужване, помощ за излизане, придвижване и други, така и предоставяне на дневни и почасови услуги извън дома като дневни центрове и алтернативни форми на заместваща грижа. Тези услуги ще бъдат организирани около съществуващите домашни социални патронажи и услугите предоставяни в семейна среда като домашен помощник, социален и личен асистент.

Дейност 1.5.2.1. Разширяване на обхвата на услугите, които предлагат домашни грижи за хора с увреждания – домашен помощник, социален и личен асистент (продължение на националните програми). Идентифицираните потребности на рисковите групи изискват увеличение поне с 30-40% на наетите асистенти/домашни помощници за лица с увреждания. Дейностите ще бъдат осъществявани от общините и доставчици на социални услуги.

Дейност 1.5.2.2. Увеличаване на броя на потребителите на Домашните социални патронажи и увеличаване на обхвата им във всички населени места на община Лом

- Разширяване обхвата на услугите - като територия и брой потребители с минимум 20-30%;

- Включване на допълнителни услуги в подкрепа на самостоятелния живот на лицата с увреждания (подпомагане при хранене, обслужване, поддържане на личната хигиена и хигиената на жилищните помещения, обитавани от ползвателя; съдействие за осигуряване на адаптирана среда, осигуряване на необходимите технически помощни средства; битови услуги, помощ за излизане и придвижване, социално консултиране, посредничество и връзка с различни институции и др.);

- Подобряване на материалните база и като цяло условия за работа на Домашните социални патронажи.

Дейност 1.5.2.3. Разширяване на услугите в подкрепа на близките, които полагат грижи за хора с увреждания в домашна обстановка.

Предоставяне на специализирана подкрепа на близките при инцидент с член от семейството, който води до инвалидизация – информиране и консултиране (здравно, психологическо, социално, юридическо). Подкрепата ще се предоставя от ЦСРИ в общините.

Мярка 1.5.3. Разкриване на защитени жилища за подкрепа на включването и социалната интеграция на лицата с интелектуални и ментални увреждания.

Разкриването на защитени жилища за лица с интелектуални увреждания осигурява алтернативна резидентна грижа за хора с умствени увреждания. Целите на услугата са: създаване на условия за подпомагане, взаимопомощ, ефективна защита и социална интеграция на хората с умствена изостаналост; осъществяване на дейности за постигане на социално включване и възстановяване на изгубените социални умения и навици; осигуряване на пълноценен и самостоятелен начин на живот в подходяща среда, близка до семейната, с възможност за подкрепа и изява.

Дейност 1.5.3.1 Разкриване на защитени жилища за лица с умствена изостаналост:

- Защитено жилище за лица с умствени увреждания в гр.Лом, с капацитет 10 места. Услугата ще бъде с териториален обхват всички населени места от община Лом, както и от останалите общини в областта;

Дейност 1.5.3.2 Разкриване на защитени жилища за лица с деменция.

- Два броя защитено жилище за лица с деменция в гр.Лом, с капацитет x 15 места. Услугата ще бъде с териториален обхват всички населени места от община Лом, както и от останалите общини в областта

Мярка 1.5.4. Развиване на целеви общински политики/мерки за социално включване на хората с увреждания

Дейностите се изпълняват съвместно от общински администрации, организации на хора с увреждания, обществени организации.

Дейност 1.5.4.1. Подобряване на инфраструктурата и осигуряване на достъпна среда в общественото пространство, културни и здравни центрове, училища и детски градини. Определяне на конкретните задачи по общини в рамките на оперативния план за действие през 2011 г., които ще се включат и в актуализираните общински планове за развитие.

Дейност 1.5.4.2. Дейности на ДБТ, общините и местни НПО за предоставяне на достъп до доходи, заетост, професионална квалификация, обучение и практически умения и др. за лицата с увреждания, адаптиране на работната среда.

Дейност 1.5.4.3. Прилагане на общински и национални мерки за осигуряване на по-широки възможности за самостоятелен живот – обучение на хората с увреждания, жилище, доходи, достъп до услуги и подпомагане, адаптиране на публичния транспорт и сигнална уредба за хора с различен тип увреждания.

Мярка 1.5.5. Развиване на услуги за подкрепа и социална интеграция на хора с психични разстройства

Дейност 1.5.5.1. Разкриване на защитени жилища за лица с психични проблеми

- Защитено жилище за лица с психични проблеми в **гр.Лом, с капацитет 10 места.** С разкриването на защитено жилище на територията на община Лом се цели осигуряване на алтернативна резидентна грижа за хора с психични разстройства и предотвратяване на институционализацията. Услугата ще бъде с териториален обхват всички населени места от община Лом, както и от останалите общини в областта;

Специфична цел 1.6. Създаване на социални услуги за подкрепа на социалната интеграция и реализация на младежи, маргинализирани лица, групи, безработни и хора със зависимости и/или, живеещи под прага на бедността.

Мярка 1.6.1. Развиване на услуги за превенция и подкрепа за преодоляване на последиците от рисково и зависимо поведение на младежи и възрастни

Тези услуги имат за цел да свържат младежите и лицата от уязвимите групи с подходящи социални, образователни, здравни, информационно-консултантски и други услуги в зависимост от техните нужди и проблеми. Тези услуги са своеобразен диспечерски пункт към други услуги и нуждата от тях се поражда от факта, че един от проблемите на младежите и лицата от уязвимите групи е социална изолация, ниска социална компетентност или незнанието/ неумението да се обърнат към подходяща институция или специалист, които да им помогнат в решението на проблемна ситуация.

Дейност 1.6.1.1. Разкриване на Център за развитие на общности с капацитет 70 в гр.Лом.

Центърът ще работи предимно с деца и лица в риск от компактни ромски квартали от община Лом. Планиран капацитет за 2015г. – 70 места. Разкриването ще бъде подготвено по проектна дейност след 2012г. в гр.Лом. Услугата ще бъде с териториален обхват всички населени места от община Лом.

Дейностите в центъра ще включват:

- Проучване на потребностите на общността и идентифициране на основните проблеми;
- Обхващане на децата в детски градини и в предучилищни групи;

- Директна работа със семейството за записване на детето в детска градина и редовно посещение, подкрепа на учителите при работа с децата;
- Подкрепа за образование на деца в изолирани ромски квартал;
- Директна работа със семейството за повишаване на ангажираността към образованието на децата. Мотивира децата и семейството за редовно посещение в училище.

Центъра за развитие на общностите ще работи:

- съвместно с училища, ЦОП и община за мотивиране на децата за посещаване на училище, индивидуалното им развитие и запълване на свободното време;
- в подкрепа за продължаване на образованието на деца и младежи, отпаднали от училище;
- ще издирва деца отпаднали от училище и подпомага училището при реинтеграция в образователната система, при изпълнение на индивидуален план за обучение на детето или при плана за наваксване на образователни пропуски;
- по превенция на изоставянето и реинтеграция на деца в СИ съвместно с ДСП и ЦОП. Ще идентифицира и насочва случаи към ДСП и ЦОП на родители в риск да изоставят детето. Директна работа със семейството за изграждане на умения за отговорно родителство, повишаване на самочувствието и изграждане на връзка между детето и семейството;
- в подкрепа на младежи, рано напуснали училище и трайно безработни. Идентифицира младежи в риск, информира РИО на МОМН, ДБТ и община за разработване на форми за индивидуално обучение и повишаване на професионалната квалификация. Мотивира и насочва към ДБТ младежи в риск за повишаване на професионалната им квалификация и участие на пазара на труда;
- директна работа в общността с ромски семейства за ангажиране в образованието на децата, мотивация и включване в курсове за квалификация и преквалификация, за мотивиране за започване на работа;
- мотивира и насочва към ДБТ трайно безработни; Посредничество между общността и ДБТ, ДСП, общинска администрация;
- посредничество при достъп до здравни услуги (идентифициране на болни, на бременни жени и насочване към личен лекар и здравна помощ). Работи съвместно с програмата за Ранна превенция на изоставянето;
- Осъществява дейности за развитие на общността чрез гражданско участие;

Центъра ще участва в разработване на проекти за развитие на общността съвместно с институциите на местно ниво (за образователна интеграция, участие в пазара на труда, развитие на общността).

Дейност 1.6.1.2. Продължаване на дейността на Центъра за временно настаняване – гр.Лом с капацитет 15 места и териториален обхват всички населени места от област Монтана, както и останалите области на страната.

Центъра за временно настаняване в гр.Лом предоставят на бездомни лица комплекс от социални услуги, насочени към задоволяване на ежедневните им потребности, за срок не повече от 3 месеца в рамките на календарната година.

Дейност 1.6.1.3. Назначаване на нови здравни медиатори в община Лом за подобряване на достъпа до здравеопазване в ромските общности

Здравните медиатори работят основно с уязвими групи от ромските общности и по конкретно деца, бременни и многодетни семейства. Основните дейности на медиаторите се състоят в: посредничество за достъп до здравни услуги в ромските общности, профилактика за деца и възрастни; участие в превенция на изоставянето, дейности в подкрепа на майчинството

Специфична цел 1.7. Разширяване на мрежата от социални услуги за осигуряване на условия за спокоен и достоен живот на старите хора.

Мярка 1.7.1. Създаване на комплекси от услуги за подкрепа на старите хора в общината

За реализацията на тази задача е необходимо изграждане на партньорски мрежи от услуги на общинско ниво и/или развиване на комплексни услуги за възрастни и самотни стари хора, организирани около съществуващите патронажи, Дневни центрове, защитени жилища или ЦСРИ във всички общини от област Монтана. Тези комплекси ще представляват административно обединение на съществуващите услуги за стари хора – домашен социален патронаж, домашни помощници, социални асистенти, дневни центрове.

Така дейностите на комплексите ще включват:

- Оценка на нуждите и изготвяне на индивидуални планове за подкрепа;
- Предоставяне на храна и хранене, помощ в домакинството, обслужване;
- Подкрепа за поддържане на жилището – почистване, помощ за дребни битови услуги и ремонти, смяна на обзавеждане и осигуряване на повече пространство;
- Съдействие за пазаруване, плащане на сметки, осигуряване на помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия;
- Съдействие за достъп до здравни и социални услуги – придружаване, помощ при транспортиране;
- Социално консултиране;
- Достъп до общуване и социални контакти.

Дейност 1.7.1.1. Разширяване обхвата на Домашните социални патронажи за самотно живеещи стари хора.

Домашният социален патронаж е най-достъпната и традиционна услуга за стари хора в общините от областта. Нейната мобилност я прави още по-популярна и предпочитана. Домашният социален патронаж приоритетно осигурява храна, а социалните услуги са свързани с поддържане на личната хигиена и хигиената на жилищните помещения, обитавани от ползвателя; съдействие за снабдяване с необходимите технически помощни средства при ползватели с увреждане; битови услуги и други са по-слабо застъпени. Необходимо е включване на допълнителни дейности и осигуряване на комплексна грижа заедно с услугите “Социален асистент” и “Домашен помощник”:

- Хранене и помощ за приготвяне на храната;
- Помощ в домакинството;
- Хигиенно и санитарно обслужване;
- Помощ за излизане и придвижване;
- Съдействие за достъп до здравни услуги.

Капацитетът на домашния социален патронаж постепенно ще бъде разширен поне с около 30% (до 2013 г.), поради това, че к патронажът работи над капацитета си.

Дейност 1.7.1.2. Продължаване и разширяване на дейността на съществуващи дневни центрове за стари хора:

- Дневен център за стари хора в гр. Лом, с капацитет 40 места;

- Дневен център за стари хора в с.Ковачица, община Лом, с капацитет 40 места;

Дейност 1.7.1.3. Продължаване на общинската подкрепа за дейностите на Клубовете на пенсионера, предоставящи възможности за общуване, социален живот, дребни медицински и др. услуги за стари хора с относително съхранено здраве и възможности за самостоятелно придвижване.

Дейност 1.7.1.4. Разширяване на услугите в домашна среда - домашен помощник, социален асистент, личен асистент с увеличен капацитет.

Тези услуги осигуряват домашни грижи, помощ в домакинството, обслужване, помощ за излизане и придвижване и др. дейности в подкрепа на стари хора, които им позволяват по-дълго да живеят в своя дом и в семейна среда. Реалното увеличение на тези услуги през 2011-2015 г. ще зависи от предоставените възможности за финансиране по националните програми и по Оперативната програма “Развитие на човешките ресурси”

- Осигуряване на услугата Домашен помощник с увеличение от 30%, предвидени на основата на идентифицираните потребности.

- Осигуряване на услугите Социален и Личен асистент с увеличение от 30%, предвидени на основата на идентифицираните потребности.

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги – община Лом
(2011 – 2015)

Планирани социални услуги и мерки в община Лом – Направление 1: Развитие на услуги в общността за превенция на социалното изключване и изолация

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Област Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местополо- жение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
Направление 1: Развитие на услуги в общността за превенция на социалното изключване и изолация									
1	Център за обществена подкрепа	Деца и семейства в риск Деца в риск от отпадане от училище Деца, отпаднали от училище Деца от СИ, изоставени деца	Община Лом	0	50	50	Превенция на изоставяне; Подкрепа на семейството при отглеждане на детето; Работа с деца и родители за връщане в училище, Консултации; Семейни конференции; Услуги за деинституционализация; Реинтеграция в семейна среда. Специализирано звено за Ранна интервенция на изоставяне на новородени деца; Осигуряване на семейна среда за деца, лишени от родителска грижа; Превенция на изоставянето Превенция на насилието.	Гр. Лом	нова за планиране след 2011г.
2	Център за ранна интервенция на уврежданията	Деца с увреждания 0-7 год. Родители и семейства, които отглеждат деца с увреждания. Бременни, които имат намерение да изоставят своите новородени деца. Семейства, които очакват раждането на своето първо дете.	Община Лом	-	40	40	Медицински, социални, психологически консултации, родителски умения за грижа за деца с увреждания. Услуга в общността за предотвратяване на изоставянето или институционализирането на дете с увреждане чрез подпомагане на родителите и формиране у тях на подходящи умения за отглеждане на детето. Тази услуга в пълния ѝ обем се развива само в общини, в които има родилен дом/отделение. В останалите се развива нейният мобилен аспект. Дейностите в тази услуга се организират и предлагат от новосъздадени Центрове за ранна интервенция като част от тях са в сградата на Центъра, част – в	Гр. Лом	Нова за планиране след 2011 г.

**Общинска стратегия за развитие на социалните услуги – община Лом
(2011 – 2015)**

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Област Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местополо- жение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
							родилно отделение, а част – чрез мобилна работа. Потенциални потребители /рискови групи/: Деца с увреждания и техните родители, роднини и близки; Бременни жени в риск от изоставяне на бебето, което ще родят; Млади семейства, които очакват раждане на дете. Центъра ще предоставя и курсове за родителски умения за млади семейства, които чакат раждането на своето дете.		
3	ЦНСТ за деца	деца от 3-7г	Община Лом и други общини от област Монтана	-	10	10	Предоставяне на подслон и ежедневни грижи; Изграждане на умения и самостоятелен живот; Осигуряване на здравни и образователни услуги (извън мястото за живеене)	Гр.Лом	Нова за планиране
4	ЦСРИ	Деца и възрастни хора с увреждания	Гр. Лом	40	40	70	Медицинска рехабилитация; Социална рехабилитация; Консултиране -правно, здравно, социално, психологическо Програми за социални умения за самостоятелен живот Посредничество пред различни институции		налична
5	Масови детски градини и училища	Деца с увреждания в семейна среда	Всички общини в областта				Програми за интегриране на деца с увреждания в масови дет. градини и в масови училища	Във всички общини	През 2011 разрабо-тен план за действие във всяка община
6	Дневен център за деца с увреждания	Деца с увреждания	Община Лом	0	20	20	Превенция на изоставянето Консултиране,дневна,грижа,рехабилитация, логопедична помощ, информиране и обучение, медицински грижи.	Лом	Нова за планиране
7	Наблюдавано жилище	Младежи, навършили 18г., напускащи ДДЛРГ	Община Лом	-	-	10	Форма на социална услуга за оказване на подкрепа и консултиране на лица, навършили пълнолетие, които напускат СИ, преходно жилище или защитено	Гр.Лом	Нова за планиране

**Общинска стратегия за развитие на социалните услуги – община Лом
(2011 – 2015)**

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Област Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местополо- жение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
							жилище и им предстои да водят независим начин на живот		
8	Дневен център за стари хора	Самотно живеещи стари хора; пенсионери с ниски доходи които могат да се обслужват сами.	Гр. Лом	40	40	40	Осигуряване на храна, лични и социални контакти, консултации	Гр. Лом	налична
9	Дневен център за стари хора-	Самотно живеещи стари хора; пенсионери с ниски доходи които могат да се обслужват сами.	с. Ковачица	40	40	40	Осигуряване на храна, лични и социални контакти, консултации	с. Ковачица	налична
10	Защитено жилище	Хора с умствени увреждания	Община Лом и останалите общини от област Монтана	0	0	10	Форма на социална услуга, в която хората водят самостоятелен начин на живот	Лом	Нова за планиране
11	Защитено жилище	Хора с психични увреждания	Община Лом и останалите общини от област Монтана	0	0	10	Форма на социална услуга, в която хората водят самостоятелен начин на живот	Лом	Нова за планиране
12	Защитено жилище 2 бр.	Хора с деменция	Община Лом и останалите общини от област Монтана	0	X15	X 15	Форма на социална услуга, в която хората водят самостоятелен начин на живот	Лом	Нова за планиране
13	Център за временно настаняване	Бездомни лица	Гр. Лом	15	15	15	Комплекс от социални услуги, предоставяни на бездомни лица, насочени към задоволяване на ежедневните им потребности, за срок не повече от 3 месеца в рамките на календарната година.	Гр. Лом	Налична
14	Център за развитие на общности	Лица в риск от компактни ромски квартали	Община Лом	-	50	70	Проучване на потребностите на общността и идентифициране на основните проблеми; Обхващане на децата в детски градини и в предучилищни групи. Директна работа със семейството за записване на детето в детска градина и редовно посещение, подкрепа на учителите при работа с децата; Подкрепа за образование на деца в изолирани ромски квартал. Директна работа със семейството за	гр. Лом	Нова за планиране

**Общинска стратегия за развитие на социалните услуги – община Лом
(2011 – 2015)**

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Област Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местополо- жение	Статус - налична / нова (година за стартране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
							<p>повишаване на ангажираността към образованието на децата. Мотивира децата и семейството за редовно посещение в училище. Развива дейности <i>съвместно с</i> училище, ЦОП и община за мотивиране на децата за посещаване на училище, индивидуалното им развитие и запълване на свободното време; Подкрепа за продължаване на образованието на деца и младежи, отпаднали от училище. Издирва деца отпаднали от училище и подпомага училището при реинтеграция в образователната система, при изпълнение на индивидуален план за обучение на детето или при плана за наваксване на образователни пропуски; Превенция на изоставянето и реинтеграция на деца в СИ съвместно с ДСП и ЦОП. Идентифицира и насочва случаи към ДСП и ЦОП на родители в риск да изоставят детето. Директна работа със семейството за изграждане на умения за отговорно родителство, повишаване на самочувствието и изграждане на връзка между детето и семейството; Подкрепа за младежи, рано напуснали училище и трайно безработни. Идентифицира младежи в риск, информира РИО на МОМН, ДБТ и община за разработване на форми за индивидуално обучение и повишаване на професионалната квалификация. Мотивира и насочва към ДБТ младежи в риск за повишаване на професионалната им квалификация и участие на пазара на труда; Директна работа в общността с</p>		

**Общинска стратегия за развитие на социалните услуги – община Лом
(2011 – 2015)**

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Област Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местополо- жение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
							ромски семейства за ангажиране в образованието на децата, мотивация и включване в курсове за квалификация и преквалификация, за мотивиране за започване на работа; Мотивира и насочва към ДБТ трайно безработни; Посредничество между общността и ДБТ, ДСП, общинска администрация; Посредничество при достъп до здравни услуги (идентифициране на болни, на бременни жени и насочване към личен лекар и здравна помощ). Работи съвместно с програмата за Ранна превенция на изоставянето; Осъществява дейности за развитие на общността чрез гражданско участие; Разработва и изпълнява проекти за развитие на общността съвместно с институциите на местно ниво (за образователна интеграция, участие в пазара на труда, развитие на общността).		
15	ДВХФУ	Лица с физически увреждания над 70 %	общ.Лом	50	50	50	Постоянна грижа; рехабилитация; терапия, информиране; организация на свободното време; трудотерапия	с.Орсоя	налична
16	Дом за възрастни хора с умствена изостаналост		Област Монтана	35	35	35	Постоянна грижа; рехабилитация; терапия, информиране; организация на свободното време; трудотерапия	М. "Чучурката"	налична
17	Дом за възрастни хора с деменция	Възрастни с деменция	Област Монтана	50	50	50	Постоянна грижа; рехабилитация; терапия, информиране; организация на свободното време; трудотерапия	с.Добри дол	налична
18	Дом за стари хора	Стари хора със затруднения в самообслужването, които имат нужда от резидентна грижа	Област Монтана	25	25	25	Постоянна грижа; рехабилитация; терапия информиране; организация на свободното време;	с.Добри дол	налична

**Общинска стратегия за развитие на социалните услуги – община Лом
(2011 – 2015)**

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Област Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местополо- жение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
							трудотерапия;		
19	Домашен социален патронаж	Самотно живеещи стари хора с увреждания и/или със затруднения в самообслужването, които имат нужда от грижа в семейна среда; Самотно живеещи стари хора в отдалечени места; Места без достъп до услуги.	Община Лом	210	210	210	Предоставяне на храна по модулен пакет (с възможност на избор от ползвателите) Поддържане на лична и битова хигиена; Извършване на битови услуги - заплащане на сметки за електроенергия, вода и телефон; закупуване на продукти и вещи от първа необходимост със средства на клиента и др.; Извършване и/или съдействие на дребни ремонти в дома;	Гр. Лом	Налична за разширяване
20	Личен асистент, домашен помощник и социален асистент/ по нац. Програми/	здравословно състояние; деца и лица с трайни увреждания; самотноживеещи хора; лица изведени от специализирани институции	Община Лом				Предоставяне на грижа в семейна среда на хора с трайни увреждания, тежко болни лица и самотни хора. Преодоляване на социалната изолация и възстановяване на трудовата активност на близките от семейния кръг на обслужваното лице.	Гр. Лом	Налична за разширяване
21	Личен асистент– по ОП "РЧР"	Деца с различни увреждания нуждаещи се от постоянно обгрижване в ежедневието си	Община Лом	45			Грижи в семейна среда на деца; предоставяне на алтернативен избор за професионално развитие на семейства с дете с трайно увреждане.	Община Лом	налична
22	Здравни медиатори	Уязвими групи от компактни ромски общности: - деца, - бременни - многодетни семейства	ромските квартали на гр.Лом	6	6	7	Посредничество за достъп до здравни услуги в ромските общности, Профилактика за деца и възрастни; участие в превенция на изоставянето, дейности в подкрепа на майчинството	Гр. Лом	налична

3.2 Мерки и дейности по Направление 2: Деинституционализация и подобряване на качеството на резидентната грижа

Обща цел на Направление 2: Да се ускори процеса на деинституционализация, посредством гарантиране на достъпа до качествени социални услуги в общността

Специфична цел 2.1. Разработване на планове за закриване/трансформиране на всички специализирани институции на територията на общината.

Мярка 2.1.1. Разработване на планове за закриване/трансформация на специализираните институции за деца

През първата година на стратегията (2011 г.) ще бъдат разработени планове за закриване/трансформация на всички специализирани институции за деца на територията на общината. Те ще стъпват на настоящата общинска стратегия и ще предвиждат изпълнението на всяка конкретна стъпка при закриването/трансформацията на СИ за деца в общината, описани по-долу.

Дейност 2.1.1.1. Създаване на общинска работна група за разработване на планове за закриване/трансформация на СИ за деца в общината. Тяхната работа ще бъде подпомагана от експертна група на областно ниво (с участието на РДСП, РЦЗ, ДАЗД, НПО, УНИЦЕФ и външни специалисти) за консултиране и подкрепа на процеса чрез провеждане на срещи, посещения на място, дискусии, съвместна разработка на предложения.

Дейност 2.1.1.2. Изработване на план за закриване/трансформация на СИ за деца в община Лом. В този план се описва изпълнението на следните основни етапи:

- Индивидуална оценка и планиране за всяко дете, настанено в СИ – актуализиране на индивидуалните оценки на всички деца и на тяхна основа – актуализиране на плановете за действие, в които да се заложат за всички деца реалистични дългосрочни и краткосрочни цели и социалните услуги, необходими за извеждане на децата.
- Оценка на човешките ресурси, планове за допълнителна професионална квалификация на персонала и препоръки за пренасочване към новите социални услуги и/или дейности, които ще се развият в съответната община;
- Планиране на бъдещето на материалната база и ресурсите на институцията;
- Изпълнение на индивидуалните планове на всички деца, постепенно извеждане на децата от СИ;
- Закриване/трансформиране на институцията и изпълнение на плана за използване на материалната база и ресурсите на институцията.

Разработените планове за всяка специализирана институция за деца ще бъдат разгледани и съгласувани от Комисията по социално подпомагане към Областния съвет за развитие Монтана.

Мярка 2.1.2. Разработване на планове за подобряване на качеството на грижа в специализираните институции за възрастни и стари хора.

През първата година от стратегията (2011 г.) ще бъдат разработени планове за подобряване на качеството на грижа във всички специализирани институции за възрастни и стари хора на територията на областта. Те ще стъпват на настоящата общинска стратегия и ще предвиждат изпълнението на всяка конкретна стъпка при изпълнението им.

Дейност 2.1.2.1. Създаване на общинска работна група за разработване на план за подобряване качеството на грижа в СИ за възрастни и стари хора в областта. Тяхната работа ще бъде подпомагана от експертна група на областно ниво (с участието на РДСП, РЦЗ, НПО и външни специалисти) за консултиране и подкрепа на процеса чрез провеждане на срещи, посещения на място, дискусии, съвместна разработка на предложения.

Дейност 2.1.2.2. Изработване на планове за подобряване качеството на грижа в СИ за възрастни и стари хора в община Лом. В тези планове се описва изпълнението на следните основни етапи:

- Индивидуална оценка и планиране за всяко лице, настанено в СИ.
- Оценка на човешките ресурси, планове за допълнителна професионална квалификация на персонала и препоръки за пренасочване към новите социални услуги и/или дейности, които ще се развият в съответната община;
- Планиране на преустройство на материалната база и ресурсите на институцията;
- Изпълнение на индивидуалните планове на всички лица.

Разработените планове за всяка специализирана институция ще бъдат разгледани и съгласувани от Обществените съвети за контрол на дейностите по социално подпомагане.

Специфична цел 2.2. Настаняване на децата от специализирани институции в различни форми на семейна грижа.

Мярка 2.2.1 Осигуряване на семейна среда за поне 50% деца от институции чрез реинтеграция в биологичното или разширено семейство и настаняване в алтернативни семейства, като близки или роднини, приемни семейства и осиновителни семейства.

Дейностите по тази специфична цел се изпълняват текущо, като част от задължителните дейности на ЦОП, ОЗД и СИ по подкрепа на децата, настанени в СИ и масирано – с по-широк обхват, в съответствие с актуализираните институционални проекти за трансформиране и постепенно закриване на СИ.

Дейност 2.2.1.1. Реинтеграция в биологичното семейство. Услугите по реинтеграция на децата в биологичното семейство ще се предоставят от ЦОП в общините и включват подкрепа на детето и на семейството.

- Подкрепа за възстановяване на прекъснатите връзки с биологичните родители, братя и сестри;
- Подкрепа на детето при реинтеграция в семейството;
- Подкрепа на биологичните родители при поемане на грижата за деца, отглеждани в институции. Информирание и консултиране за права и отговорности. Услуги за изграждане на родителския капацитет.

Дейност 2.2.1.2. Интеграция в разширено семейство – услугите по интеграция на децата в семейство на роднини и близки, в т.ч. и в разширеното семейство ще се предоставят от ЦОП и включват подкрепа на детето и на семейството.

- Подкрепа за възстановяване на прекъснатите връзки на децата с техните близки и роднини;
- Подкрепа на детето в периода на адаптация в разширеното семейство;
- Подкрепа на роднини и близки при поемане на грижата за деца, отглеждани в институции;
- Консултиране, практическа подкрепа, съдействие, информирание, посредничество, материална и финансова подкрепа в процеса на отглеждане на изведените деца.

Дейност 2.2.1.3. Настаняване на деца от СИ в приемни семейства

Услугите ще се предоставят от ОЦПГ на областно ниво, който ще обслужва всички общини в областта и ще включват провеждане на кампании, обучение и оценка на кандидат приемни родители, подкрепа на детето и на семейството.

- Провеждане на кампании и информационни срещи;
- Подбор и обучение на приемни родители;
- Сключване на договори, подкрепа при предоставяне на приемната грижа.

Дейност 2.2.1.4. Подкрепа на осиновяването. Услугите ще се предоставят от ЦОП в общините и ще включват обучение и оценка на кандидат приемни родители, подкрепа на детето и на семейството в след осиновителния период, формиране на групи за подкрепа на осиновени деца и осиновители.

Специфична цел 2.3. Създаване на нови социални услуги от резидентен тип със среда близка до семейната, за децата, които не могат да бъдат изведени в семейна среда. Подобряване качеството на съществуващите услуги от резидентен тип.

Мярка 2.3.1. Осигуряване на среда близка до семейната за деца, лишени от родителска грижа – Центрове за настаняване от семеен тип (ЦНСТ).

ЦНСТ представлява резидентна форма на грижи за деца, за които са изчерпани възможностите за осигуряване на семейна среда и се предполага, че настаняването им ще бъде дългосрочно. Центровете предоставят подслон и ежедневни грижи за настанените деца, като осигуряването на здравните и образователни услуги се предоставят извън мястото за живеене, за да бъде осигурена социална интеграция.

Дейност 2.3.1.1. Разкриване на ЦНСТ в гр. Лом с капацитет 10 места. Центърът ще предоставя подслон и ежедневни грижи за настанените деца, като осигуряването на здравните и образователни услуги се предоставят извън мястото за живеене, за да бъде осигурена социална интеграция. Предварителният план включва:

- Разкриване на ЦНСТ в гр. Лом за клинично здрави деца на възраст от 3-7г. Планирана за 2012-2013г.;
- Разкриване на два броя ЦНСТ в гр. Лом за клинично здрави деца на възраст от 7-18г. Планирана за 2013-2014г.;

Дейностите, по които ще работят новите ЦНСТ са:

- Предоставяне на подслон и ежедневни грижи за деца в среда, близка до семейната;
- Психологическо консултиране;
- Социално информирание и консултиране;
- Семейно консултиране;
- Посредничество и застъпничество чрез други служби;
- Оценка на нуждите и изготвяне на индивидуален план;
- Обучение за родителски умения и семейно планиране;
- Практическа подкрепа. Работа по подкрепящата система на семейството;
- Директна работа с дете. Срещи и контакти на детето и семейството му;
- Семейна подкрепа след реинтеграция на детето;
- Изграждане на умения за самостоятелен живот;
- Задоволяване на образователни, здравни и др. потребности.

Специфична цел 2.4. Закриване и трансформация на съществуващите специализирани институции за деца.

Мярка 2.4.1. Трансформиране на ДДЛРГ – гр. Лом.

Трансформирането на Дома и дейностите, които ще бъдат развивани, ще бъдат уточнени в предвидения в мярка 2.1.1. План за трансформация..

Дейност 2.4.1.1. Актуализиране на индивидуалните оценки и планове за всяко дете. Това ще бъде извършено от екип на ДДЛРГ – гр. Лом и ОЗД Лом. Оценка ще включват възможността за реинтеграция в биологичното и разширено семейство, а плановете ще предвиждат осигуряване на

сигурна и постоянна семейна среда за всяко дете. Оценките и плановете ще бъдат актуализирани през 2011 г.

Дейност 2.4.1.2 Изпълнение на индивидуалните планове за настанените деца (в съответствие с описанието по мярка 2.1.1.)

Дейност 2.4.1.3. Превенция на настаняването на деца в ДДЛРГ – Лом (описано в мерките по превенция и подкрепа за уязвими семейства).

Дейност 2.4.1.4. Обособяване на нова услуга в сградата, паралелно с намаляването на капацитета на дома. Тя ще бъде уточнена в плана за закриване/трансформация на Дома.

Дейност 2.4.1.5. Разкриване на ЦНСТ за деца на възраст 3-7г.

Специфична цел 2.5. Подпомагане на социалната интеграция на младежите, напускащи специализирани институции.

Мярка 2.5.1. Програми за социални умения на децата, настанени в СИ. Разкриване на наблюдавани жилища за адаптация към самостоятелен живот на младежи, напускащи СИ

Услугите са предназначени за младежите, които напускат специализирани институции за деца и ще предоставят подкрепа за социалната интеграция и самостоятелния живот на младежите. Наблюдаваните жилища са услуга в общността за оказване на подкрепа и консултиране на лица, навършили 18 години, които напускат специализирани институции.

Дейност 2.5.1.1. Изграждане на 1 наблюдавано жилище в гр.Лом за оказване на подкрепа и консултиране на лица, навършили 18 години, които напускат специализирани институции.

- Разкриване на наблюдавано жилище в гр. Лом с капацитет 10 места (2012 – 2013 година)

Основните задачи на наблюдаваното жилище са:

- Оказване на подкрепа и консултиране на лица, навършили 18 години, които напускат специализирани институции и им предстои да водят независим начин на живот;
- Осигуряване на гражданските права на младежи, напускащи институции – съвместна работа на ЦОП в общините и службите ГРАО. Предоставяне на достоверна информация за биологичния произход на младежите. Предоставяне на информация за наследствени права.

Дейност 2.5.1.2. Развиване на програми във всички СИ за изграждане на социални умения на настанените деца и младежи и подготовка за самостоятелен живот след напускане на институцията. Програмите се изпълняват съвместно от ЦОП и СИ с подкрепата на училищата и ОЗД в област Монтана.

Мярка 2.5.2. Разкриване на защитени жилища за деца и младежи

Тази мярка предвижда развитието на услуги в общността от резидентен тип за деца и младежи, за които не е възможно да бъде осигурена семейна среда и продължаване на функционирането на действащите.

Мярка 2.5.3. Програми за социална и трудова интеграция на младежите, напуснали СИ

Дейност 2.5.3.1. Предоставяне на подкрепа към младежите, напуснали СИ – информиране, предоставяне на консултации, съдействие и посредничество за намиране на работа и самостоятелно жилище, както и съдействие при кризисни ситуации. Дейностите ще се осъществяват от ЦОП, ЦСРИ и общините като се намалява интензивността пропорционално на нарастващата самостоятелност на младежите.

Дейност 2.5.3.2. Програми за професионална квалификация на младежите, напуснали СИ - включване в курсове за професионална квалификация към Дирекциите Бюро по труда (ДБТ), и/или по проекти, подкрепени от Оперативни програми за развитие на човешките ресурси и Националните програми за заетост.

Дейност 2.5.3.3. Прилагане на общински и национални мерки за осигуряване на достъп до заетост за младежите, напуснали СИ – стимулиране на работодателите, програми за субсидирани работни места и др.

Дейност 2.5.3.4. Прилагане на общински мерки в подкрепа на младежите, напуснали СИ, за осигуряване на жилище (като настаняване под наем в общинско жилище, подкрепа чрез лимитиран във времето субсидиран наем).

Специфична цел 2.6. Разкриване на социални услуги от резидентен тип със среда близка до домашната за хора с увреждания и стари хора.

Мярка 2.6.1 Изграждане на резидентни услуги за стари хора.

Планирано е изграждането на защитени жилища и домове за стари хора с подобрена среда за стари хора с ниски доходи, които не са в състояние да живеят сами. Освен битовите и здравните грижи тук е необходимо да се предоставят и възможности за повече самостоятелност на живеещите в дома – домашен интериор, възможности да си готвят и да се грижат за себе си. С разкриването на новите домове за стари хора ще бъдат поети чакащите, както и ще се изведат хора от съществуващите големи домове, което ще доведе и до намаляване на техния капацитет.

Дейност 2.6.1.1. Разкриване на дом за стари хора - след анализ на наличния сграден фонд и възможности за ресурсното обезпечаване със съответните специалисти (с атмосфера близка до домашна) за стари хора, с възможност за обособяване на самостоятелни спални помещения или спални помещения за максимум двама души (разкриване в периода 2012-2015). Подготовката за изграждане в гр.Лом ще стартира през 2012 г.

Подготовката за разкриване на услугите ще стартира от 2011 г. с идентифициране на източници на финансиране и местоложение. От 2012 г. ще започнат дейностите по поетапно изграждане и разкриване на услугата.

Дейност 2.6.1.2. Разкриване на хоспис в община Лом, с капацитет 20 места, които могат да бъдат финансирани като държавно делегирани. Услугите ще бъдат с териториален обхват всички общини от област Монтана. Разкриването ще бъде разработено по проектна дейност след 2012г. съвместно с МЗ.

Специфична цел 2.7. Подобряване качеството на грижа в институциите за хора с увреждания и стари хора и трансформиране за предлагане на социални услуги в общността.

Мярка 2.7.1. Подобряване качеството на материалната база и грижа в ДСХ на територията на община Лом

В рамките на тази мярка са включени изпълнението на дейностите, включени в плана за ДСХ, (разработен по мярка 2.1.2.) Подобряването на качеството на грижа ще бъде извършено чрез обособяване на среда близка до домашната и подобряване на медицинското обслужване. (2010-2012 година)

Дейност 2.7.1.1. Актуализиране на индивидуалните оценки и планове за всяко лице. Това ще бъде извършено от екип на ДСП и екип на съответната специализирана институция. Те ще показват възможността за самообслужване и необходимата подкрепа.

Дейност 2.7.1.2. Извеждане на старите хора в защитени жилища (2011-2012година)

Дейност 2.7.1.3. Ремонт и обзавеждане, осигуряване на самостоятелни стаи или стаи с максимум две легла (2010-2011 година).

Дейност 2.7.1.4. Осигуряване на специализирано медицинско обслужване на настанените хора в тежко здравословно състояние.

Мярка 2.7.2. Повишаване на качеството на предоставяните услуги в ДВД с. Добри Дол, община Лом.

В рамките на тази мярка са включени изпълнението на дейностите, включени в плана за ДВД, *(разработен по мярка 2.1.2.)* Подобряването на качеството на грижа ще бъде извършено чрез обособяване на среда близка до домашната и подобряване на медицинското обслужване. (2011-2013 година)

Дейност 2.7.2.1. Актуализиране на индивидуалните оценки и планове за всяко лице. Това ще бъде извършено от екип на ДСП, екипа на съответната специализирана институция и окръжен психодиспансер Монтана. Те ще показват възможността за самообслужване и необходимата подкрепа и медицинска грижа.

Дейност 2.7.2.2. Извеждане на възрастните хора с деменция в защитени жилища (2012-2013 година);

Дейност 2.7.2.3. Ремонт и обзавеждане; осигуряване на самостоятелни стаи или стаи с максимум две легла (2011-2013 година).

Мярка 2.7.3. Повишаване на качеството на предоставяните услуги в ДВХФУ на територията на община Лом

В рамките на тази мярка са включени изпълнението на дейностите, включени в плана за ДВХФУ *(разработен по мярка 2.1.2.)* Предвижда се част от хората с увреждания от домовете да бъдат изведени в защитени жилища или преходно жилище, с цел намаляване броя на настанените в специализираната институция и осигуряване на среда близка до домашната.

Дейност 2.7.3.1. Актуализиране на индивидуалните оценки и планове за всяко лице. Това ще бъде извършено от екипи на ДСП екипи на специализираните институции и окръжен психодиспансер Монтана. Те ще показват възможността за самообслужване и необходимата подкрепа и медицинска грижа.

Дейност 2.7.3.2. Извеждане на възрастните хора с увреждания в защитени жилища и преходни жилища (2011-2012 година);

Дейност 2.7.3.3. Ремонт и обзавеждане, осигуряване на самостоятелни стаи или стаи с максимум две легла (2012-2013 година).

Мярка 2.7.4. Повишаване на качеството на предоставяните услуги в ДВХУИ на територията на община Лом

В рамките на тази мярка са включени изпълнението на дейностите, включени в плана за ДВХУИ *(разработен по мярка 2.1.2.)* Предвижда се част от хората с умствени увреждания от домовете да бъдат изведени в защитени жилища, с цел намаляване броя на настанените в специализираната институция и осигуряване на среда близка до домашната.

Дейност 2.7.4.1. Актуализиране на индивидуалните оценки и планове за всяко лице. Това ще бъде извършено от екипи на ДСП екипи на специализираните институции. Те ще показват възможността за самообслужване и необходимата подкрепа и медицинска грижа.

Дейност 2.7.4.2. Извеждане на възрастните хора с умствена изостаналост в защитени жилища (2011-2012 година);

Дейност 2.7.4.3. Ремонт и обзавеждане, осигуряване на самостоятелни стаи или стаи с максимум две легла (2012-2013 година).

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги – община Лом (2011 – 2015)

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Област Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местополо- жение	Статус - налична / нова (година за стартване)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
Направление 2: Деинституционализация и подобряване качеството на резидентната грижа									
1	Център за настаняване от семеен тип –от 3 до 7 год.	Деца, лишени от родителска грижа, за които към момента на настаняване са изчерпани възможностите за връщане в биологичното семейство, настаняване при близки и роднини или в приемно семейство или осиновяване.	Община Лом	10	10	10	Предоставяне на подслон и ежедневни грижи; Изграждане на умения за самостоятелен живот; Осигуряване на здравни и образователни услуги (извън мястото за живеене).	гр. Лом	Нова за планиране
2	Център за настаняване от семеен тип- от 7 до 18 год.- 2 бр.	Деца, лишени от родителска грижа, за които към момента на настаняване са изчерпани възможностите за връщане в биологичното семейство, настаняване при близки и роднини или в приемно семейство или осиновяване	Община Лом			2x15	Предоставяне на подслон и ежедневни грижи; Изграждане на умения за самостоятелен живот; Осигуряване на здравни и образователни услуги (извън мястото за живеене).	гр. Лом	Нова за планиране
3	Наблюдавано жилище	Младежи, навършили 18г., напускащи ДДЛРГ	Община Лом	-	-	10	Форма на социална услуга за оказване на подкрепа и консултиране на лица, навършили пълнолетие, които напускат СИ, преходно жилище или защитено жилище и им предстои да водят независим начин на живот	Гр.Лом	Нова за планиране

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги – община Лом (2011 – 2015)

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Област Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местополо- жение	Статус - налична / нова (година за стартване)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2011	2015			
4	Дом за стари хора –	Възрастни хора, които нямат близки и роднини; Възрастни хора, които имат близки и роднини, но същите се намират в трайна невъзможност да полагат необходимите грижи в семейна среда; Възрастни хора без жилище; Възрастни хора, които не са в състояние сами да организират своето ежедневие и да задоволяват основни жизнени потребности; възрастни хора с физическо и психическо състояние, съответстващо на социалните услуги предоставяни в дома	Цялата област	25	25	25	Предоставяне на постоянна грижа при задоволяване на ежедневни жизнени потребности, рехабилитация, терапия за възрастните хора	с.Добри дол	налична
5	Дом за стари хора	Лица, навършили възраст за придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст съгласно Кодекса за социално осигуряване	Гр. Лом	-	-	25	Специализирана институция, предоставяща комплекс от социални услуги на лица, навършили възраст за придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст съгласно Кодекса за социално осигуряване, включително и на онези от тях, които имат процент намалена трудоспособност, установен с експертно решение на ТЕЛК/НЕЛК.	Гр. Лом	Нова за разкриване
6	Дом за възрастни хора с деменция	Възрастни с деменция	Област Монтана	50	50	50	Постоянна грижа; рехабилитация; терапия, информиране; организация на свободното време; трудотерапия	с.Добри дол	налична
7	Хоспис за лица с психични разстройства	Лица с умерени психични Проблеми, чакащи настаняване в СИ	Община Лом	-	-	20	Консултиране; постоянна грижа; рехабилитация; терапия; групов а работа ; работа на терен; помощ в домакинството;	Лом	Нова за планиране

4 Логическа рамка и ключови индикатори за успех

Логическа рамка на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги в община Лом

Визия	Общинската стратегия за развитието на социалните услуги цели да превърне община Лом с модерни, разнообразни и достъпни социални услуги, отговарящи на потребностите на хората и общностите в риск и допринасящи за тяхната пълноценна реализация и повишено качество на живот.			
Общи цели		Индикатори – базови индикатори за въздействието на Стратегията и постигнатата промяна в ситуацията към 2015 г.	Източници на информация	Период на проверка
Обща цел 1	Създаване на условия за ранна интервенция и предотвратяване на рискове, водещи към социална изолация и изключване на индивиди и групи, включително подкрепа на общности и семейства с деца в риск.	<p>Развита модерна социална политика в подкрепа на рискови семейства и общности в община Лом в съответствие с националните приоритети за деинституционализация и европейските ценности, измерима чрез:</p> <ul style="list-style-type: none"> Осигурена подкрепа за поне 30% от уязвимите семейства и деца в ЦОП в община Лом; Поне 30% от уязвимите семейства и деца обхванати в комплексна програма за ранно детско развитие в цялата община Лом; Постигнато намаляване с 20% на децата, настанени извън семейството си; Поне 90% от децата в предучилищна възраст обхванати в детска градина; Поне 98% от децата в задължителна училищна възраст обхванати в подходяща форма на образование; Предотвратена институционализация на 90% от децата в риск от настаняване в специализирана институция към края на стратегията; Поне 20% от децата настанени извън семейството, са настанени при близки и роднини; Подобрена грижа за поне 30 деца, настанени в алтернативни форми на семейна грижа (настаняване при близки и роднини, приемна грижа, осиновяване); Създаден капацитет за обхващане на поне 30% от децата с увреждания, отглеждани от семействата си, в различни форми на заместваща, дневна грижа; Намаление със 70% на децата в риск от отпадане от училище; Постигната степен на адаптиране на средата към нуждите на хората с увреждания; Подобрени условия за самостоятелен живот в домашна среда на 20% от хората с увреждания – потребители на услугите домашен социален патронаж, домашен помощник, социален и личен асистент; Осигурени услуги, подкрепа и грижи в домашна среда за поне 20% от старите хора в област Монтана с приоритетно обхващане на самотноживеещите в изолирани населени места; Предотвратена преждевременна институционализация на поне 100 самотноживеещи стари хора чрез развитите услуги за грижа в домашна среда; Осигурени нов тип резидентни грижи в среда, близка до домашната, за 40% от нуждаещите се стари хора в община Лом, които са затруднени да живеят сами. 	<ul style="list-style-type: none"> Социологически проучвания Финален доклад за оценка на въздействието на Областната стратегия Годишни доклади за мониторинг на напредъка на изпълнението на областната стратегия Статистически данни на НСИ месечни и тримесечни справки в РДСП заповеди на кмет и решения на ОС за разкрити нови общински услуги в подкрепа на уязвими семейства и деца анализи на РДСП за оценката на потребностите, статистически данни от РДСП решения на ОбС и заповеди на АСП за разкриване на нови социални услуги Проучване за обратна връзка от потребителите 	<p>2011г.</p> <p>2013г.</p> <p>2015г.</p>

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги – община Лом (2011 – 2015)

Обща цел 2	Ускоряване процеса на деинституционализация, посредством гарантиране на достъпа до качествени социални услуги в общността.	<ul style="list-style-type: none"> • Постигната качествена промяна в съотношението между предоставяните типове социални услуги чрез рязко увеличаване на дела на услугите в общността и намаляване на услугите в специализирани институции – съотношение 10:1 на ползвателите в полза на услугите в общността; • Съотношение 5:1 между децата в алтернативна семейна грижа и децата в резидентна грижа; • Осъществено закриване/трансформиране на СИ за деца в община Лом; • Поне 50% от децата в СИ изведени в семейна среда чрез реинтеграция в биологичното или разширено семейство и настаняване в алтернативна семейна грижа; • Постигнато намаляване с 90% на децата от община Лом, отглеждани в СИ; • Повишена информираност / чувствителност на обществеността в община Лом към проблемите на децата и лицата, настанени в СИ; • Подобрена грижа за около 90 стари хора и възрастни с деменция, настанени в преустроени и ремонтирани СИ 	<ul style="list-style-type: none"> • Статистически данни на НСИ • месечни и тримесечни справки в РДСП • Доклади на ЗМО • документация от информац. Кампании • мониторинг на медиите • Отзиви в медиите • Данни от РИО, ОЗД, ДСП, общини 	2011г. 2013г. 2015г.
Обща цел 3	Гарантиране качеството и ефективността на социалните услуги чрез изграждане на необходимия капацитет за управление на областно и общинско ниво и чрез осигуряване на квалифициран и компетентен персонал за предоставяне на услуги	<ul style="list-style-type: none"> • Работещ Ресурсен център за развитие на човешките ресурси в област Монтана • Повишен капацитет за управление на СУ на поне 5 представители на общини, областна администрация, дирекции социално подпомагане; • Повишена професионална квалификация и умения на поне 50 души персонал на доставчиците на услуги; • Утвърдени системи за качество на социалните услуги • Разширяване практиката на договаряне на социални услуги с външни доставчици 	<ul style="list-style-type: none"> • Проучване за обратна връзка от потребителите за качеството на СУ • Регистри на обучените, дипломи, сертификати • методически указания 	2011 годишни справки 2015
Обща цел 4	Повишаване на ефективността на услугите и осигуряване на равни възможности на достъп на ползвателите до тях чрез развитие на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество	<ul style="list-style-type: none"> • Развити и функциониращи поне 4 нови за община Лом услуги за деца и семейства, работещи на общинско ниво; • Инициирани и развити поне 5 смесени междусекторни услуги и/или мерки за социално включване на уязвими общности и рискови групи; 	<ul style="list-style-type: none"> • общински справки за предоставени финансови ресурси • Протоколи и решения на ОбС; • Подписани междуобщински и междусекторни споразумения • Доклади на ЗМО • Мониторингови доклади от изпълнението на общинските програми и планове за развитие 	2013г. 2015г.

	Мерки, дейности	Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	Ключови индикатори за ефекта и пол-зите от реализацията на Стратегията	Източници на информация	Период на проверка
Направление 1: Развитие на услуги в общността за превенция на социалното изключване и изолация					
<p>1.1. Разширяване на мрежата от социални услуги във всички общини в областта за подкрепа на уязвимите семейства и децата за предоставяне на добра грижа за децата,</p> <p>социална интеграция на семейството и децата и индивидуално развитие</p>	<p>Мярка 1.1.1. Предоставяне на подкрепа на уязвимите семейства и деца от община Лом в Център за обществена подкрепа</p> <p>Мярка 1.1.2. Превенция на изоставянето на деца и настаняването им в специализирани институции</p> <p>Мярка 1.1.3. Включване на поне 90% от децата в предучилищна възраст в детска градина и на всички деца в задължителна училищна възраст в подходяща форма на образование</p> <p>Мярка 1.1.4. Осъществяване на програми за превенция на всички форми на насилие над и от деца в цялата област и подкрепа на жертвите на насилие, експлоатация и трафик</p>	<ul style="list-style-type: none"> Разкрит ЦОП в общината; Обхванати 110-120 ползватели годишно в община Лом (2012 г.); Разкрит Център за ранна интервенция на уврежданията; Работеща програма за ранна превенция на изоставянето; Над 200 деца, обхванати в образователни инициативи, извънкласни и извънучилищни дейности; Реализирани инициативи и кампании за превенция на насилието и рисковото поведение във всички училища Разширен спектър на услугите за деца, младежи, възрастни с рисково поведение, жертви на насилие и трафик, зависимости; 	<ul style="list-style-type: none"> Осигурено обхващане на всички населени места в община Лом със социални услуги за деца и семейства в риск; % обхванати уязвими семейства и деца в програмата за ранно детско развитие; Повишен родителски капацитет на 20-40 семейства годишно; Постигнато обхващане в услуги за превенция на 50% от майките /новородените в риск от изоставяне; Намаление с 20% годишно на случаите на изоставяне на деца Осигурено обхващане на 98% от подлежащите деца в задължителен подготвителен клас; Повишена училищна посещаемост с 20% годишно; Намалено отпадане от училище с 25% годишно; 	<ul style="list-style-type: none"> Статистич. данни на НСИ; Проучване за обратна връзка от потребит.; Месечни и тримесечни справки от ЦОП в РДСП; Социологически анкети, проучвания; Заповеди на кмет и решения на ОС за разкрити нови общински услуги в подкрепа на уязвими семейства и деца; Данни на ОЗД; Статистич. данни и справки от РИО на МОМН; срещи в училищата с деца, родители, учители; Справки и отчети на социалните услуги; Годишни доклади, статистически данни и отчети на РЦЗ и общ. администраци; Статистически 	<p>Годишни справки</p> <p>Обобщени данни през</p> <p>2011г</p> <p>2013г</p> <p>2015г</p>

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги – община Лом (2011 – 2015)

				данни и справки от РИО на МОМН	
1.2. Създаване на нови социални услуги в общността, които ще развият и подкрепят форми на алтернативна семейна грижа	<p>Мярка 1.2.1. Предоставяне на подкрепа на роднините и близките, които са поели грижата за отглеждането и възпитанието на дете</p> <p>Мярка 1.2.2. Широко развитие на приемната грижа и включване по 30 работещи приемни семейства годишно (от 2012 г.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Осигурени достатъчни човешки и други ресурси в ЦОП за пълноценна работа с биологичните и разширените семейства с цел реинтеграция на деца в риск от изоставяне; Развита услуга Приемна грижа на областно ниво с включване на поне 30 приемни семейства годишно (от 2012); Повишена информираност за проблемите на децата в риск 	<ul style="list-style-type: none"> Подобрена резултатност с 20% на услугите за реинтеграция на деца в биологичното семейство; Осъществена мярка за закрила - настаняване при близки и роднини поне за 20% от децата, отделени от биологичното семейство Увеличен брой приемни семейства от 5 (2011) на 25 (2015); Увеличен брой деца, отглеждани в приемни семейства до 50 (през 2015 г.) 	<ul style="list-style-type: none"> данни на ОЗД; решения на ОбС и заповеди на АСП за разкриване на нови социални услуги решения на ОбС и заповеди на АСП за закриване на СИ Доклади на ЗМО; Доклади на ОЗД, ДСП анализи и данни на РДСП 	
1.3 Разширяване на броя, капацитета и спектъра от дейности на социалните услуги за подкрепа на социалното включване на децата с увреждания.	Мярка 1.3.1. Подкрепа към родителите с цел превенция на изоставянето на деца с увреждания и намаляване на настаняването на деца с увреждания в специализирани институции	<ul style="list-style-type: none"> Разкрита нова социална услуга Дневен център за деца с увреждания в подкрепа на семействата с деца с увреждания с капацитет 20; Разкрита нова социална услуга Център за ранна интервенция на уврежданията, с капацитет 40; Продължаване дейността на Център за социална рехабилитация и интеграция, с капацитет 70; 70 % от децата с увреждания, обхванати в предучилищна подготовка и образование; Планирани и изпълнявани общински мерки за достъпна среда; 	<ul style="list-style-type: none"> Постигнато обхващане в услуги за ранна интервенция и подкрепа на 80% от случаите на деца с увреждания; Осигурено включващо обучение в масовите училища за поне 70% от децата с увреждания с подкрепата на ресурсни учители Постигната степен на адаптиране на средата към нуждите на децата с увреждания; Предоставена рехабилитация и подкрепа в социална услуга на поне 50 деца с увреждания годишно; 	<ul style="list-style-type: none"> Данни на НПО, работещи с хора с увреждания Справки и отчети на СУ Статистически данни и справки от РИО на МОМН обратна връзка от потребителите данни на ОЗД и ДСП 	

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги – община Лом (2011 – 2015)

<p>1.4 Осигуряване подкрепа на уязвимите семейства и децата в риск за социално включване, превенция на рисково поведение и negliжиране на децата.</p>	<p>Мярка 1.4.1. Подкрепа на деца с отклоняващо се поведение, деца с противообществени прояви, деца правонарушители, деца извършители на насилие, деца употребяващи наркотични вещества</p>	<ul style="list-style-type: none"> Разкрит Консултативно-превантивен център за работа с деца с отклоняващо се поведение в гр.Монтана, с капацитет 30 места 	<ul style="list-style-type: none"> Осигурена подкрепа на поне 70% от децата в риск 	<ul style="list-style-type: none"> Справки и отчети на СУ данни на ОЗД обратна връзка от потребителите 	
<p>1.5. Разширяване на броя, капацитета и спектъра от дейности на социалните услуги за подкрепа на включването и реализация на лицата с увреждания</p>	<p>Мярка 1.5.1. Развиване на ЦСРИ с мобилни екипи за обхващане на хората с увреждания в цялата територия на община Лом</p> <p>Мярка 1.5.2. Разширяване на социалните услуги в домашна среда за подкрепа в ежедневието на хората с увреждания и техните семейства</p> <p>Мярка 1.5.3. Разкриване на защитени жилища за подкрепа на включването и социалната интеграция на лицата с интелектуални и ментални увреждания</p> <p>Мярка 1.5.4. Развиване на целеви общински политики/мерки за социално включване на хората с увреждания</p> <p>Мярка 1.5.5. Развиване на услуги за подкрепа и социална интеграция на хора с психични разстройства</p>	<ul style="list-style-type: none"> Продължаване дейността на ЦСРИ с обхващане на минимум 70 ползватели годишно; Увеличен с 35% капацитет на услугите Домашен социален патронаж, ДП, СА, ЛА; Включени допълнителни дейности за помощ в ежедневието на потребителите с увреждания към патронажите; Развитие и предоставяне на общинска услуга специализиран транспорт за хората с увреждания; Поне 5% от хората с увреждания обхванати в програмите на ДБТ за трудово посредничество, достъп до квалитативна и заетост Разкрито защитено жилище за лица с умствени увреждания в гр.Лом, с капацитет 10 места; Разкрити 2 защитени жилища за лица с деменция в гр.Лом, с капацитети по 15 места; Разкрито 1 защитено жилище за лица с психични разстройства, с капацитет 10 места; 	<ul style="list-style-type: none"> Осигурена рехабилитация и услуги за 100-120 лица с увреждания средно на година; Осигурени услуги в домашна среда за 30% от хората с увреждания – потребители на услугите домашен социален патронаж, домашен помощник, социален и личен асистент; Осигурени услуги, дневна грижа и рехабилитация на поне 30% от хората с увреждания; Осигурена резидентна грижа на 10 лица с умствена изостаналост; Осигурена резидентна грижа на 30 лица с деменция; Осигурена резидентна грижа в общността за 30 лица с психични проблеми; Осигурени услуги, консултации и подкрепа на поне 20% от лицата с психични проблеми 	<ul style="list-style-type: none"> годишни доклади, статистически данни и отчети на РЦЗ и общински администрации данни и справки от ДБТ Доклади на ДСП; отчети на мобилни екипи заповеди на кмет и решения на ОС за разкрити нови общински услуги за хора с увреждания 	
<p>1.6. Създаване на социални услуги за</p>	<p>Мярка 1.6.1. Развиване на услуги за превенция и подкрепа</p>	<ul style="list-style-type: none"> Разкрита нова социална услуга Център за развитие на уязвими общности с 	<ul style="list-style-type: none"> Реализиране на пряка здравно-образователна и социално- 	<ul style="list-style-type: none"> анализи и статистически 	

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги – община Лом (2011 – 2015)

подкрепа на социалната интеграция и реализация на младежи, маргинализирани лица, групи, безработни и хора със зависимости и/или, живеещи под прага на бедността	за преодоляване на последиците от рисково и зависимо поведение на младежи и възрастни	<p>капацитет 50 места;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Продължаване дейността на Центъра за временно настаняване с капацитет 15 места; • Реализиране на здравно-образователна работа с лица и семейства в риск, безработни и уязвими групи в ромските квартали от 7 здравни медиатори на територията на община Лом 	<p>психологическа работа сред 40% от уязвимите общности</p> <ul style="list-style-type: none"> • Осигурени възможности за временно настаняване и подкрепа за социална реинтеграция на 50 лица годишно; 	данни от НПО, ДУ, МКБППМН, МВР, ДПС, ДАЗД ○ данни и справки от ДБТ	
1.7 Разширяване на мрежата от социални услуги за осигуряване на условия за спокоен и достоен живот на старите хора	Мярка 1.7.1. _Създаване на комплекси от услуги за подкрепа на старите хора във всички населени места в общината.	<ul style="list-style-type: none"> • Увеличен с 30% капацитет на услугите Домашен социален патронаж , ДП, СА; • Включени допълнителни дейности към патронажите за помощ в ежедневието на самотно живеещите стари хора; • Продължаващи дейности на 2 Дневни центъра за стари хора в гр.Лом и с.Ковачица; 	<ul style="list-style-type: none"> • Подобрени услуги в домашна среда за 20% от старите хора – потребители на услугите домашен социален патронаж, домашен помощник, социален и личен асистент; • Осигурени дневни и почасови грижи, консултации и подкрепа за поне 100 стари хора годишно в община Лом; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Статистически данни на НСИ ▪ заповеди на кмет и решения на ОС за разкрити нови услуги в подкрепа на старите хора ▪ отчети на мобилни екипи ▪ обратна връзка от потребителите 	
Направление 2: Деинституционализация и подобряване качеството на резидентната грижа					
2.1. Разработване на планове за закриване/трансформиране на всички специализирани институции на територията на общината	<p>Мярка 2.1.1 Разработване на планове за закриване/трансформация на специализираните институции за деца</p> <p>Мярка 2.1.2. Разработване на планове за подобряване на качеството на грижа в специализираните институции за възрастни и стари хора</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Разработен и приет план за закриване и трансформиране на СИ за деца; • Създадена общинска работна група за СИ за деца; • Осъществена актуализация на мерките в съответствие с индивидуалните оценки на настанените в СИ деца. • Приети планове за подобряване на качеството на грижа в СИ за възрастни и стари хора 	<ul style="list-style-type: none"> • Постигнато съгласие на заинтересованите страни и споделена визия за политиките и подходите за деинституционализация на децата / лицата с увреждания в СИ; 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Доклади от оценките на децата в СИ и планове за развитие ○ Планове за затваряне на СИ ○ Доклади за трансформиран и затворени СИ 	<p>Годишни справки</p> <p>Обобщени данни 2011</p> <p>2013</p> <p>2015</p>
2.2. Настаняване на децата от	Мярка 2.2.1 Осигуряване на семейна среда за поне 50%	<ul style="list-style-type: none"> • Осъществени дейности от СИ, ОЗД и ЦОП за възстановяване на контактите 	<ul style="list-style-type: none"> • Поетапно намаляване на броя на децата, настанени в СИ с 20% 	<ul style="list-style-type: none"> • Доклади от оценките на 	

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги – община Лом (2011 – 2015)

<p>специализирани институции в различни форми на семейна грижа</p>	<p>деца от институции чрез реинтеграция в биологичното или разширено семейство и настаняване в алтернативни семейства, като близки или роднини, приемни семейства и осиновителни семейства.</p>	<p>на децата от СИ с биологичните семейства;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Брой деца от СИ реинтегрирани в биологичните и разширените семейства • Брой деца от СИ изведени в приемни семейства 	<p>годишно;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Осигурена семейна среда за поне 50% от децата в СИ • Очакваният брой / дялът на различните форми на грижа зависят от заключенията в индивидуалните оценки на децата от СИ) 	<p>настанените деца и планове за развитие;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Регистри на реинтегриран и и приети в приемна грижа деца; • Регистър на приемните семейства 	
<p>2.3. Създаване на нови социални услуги от резидентен тип със среда близка до семейната, за децата, които не могат да бъдат изведени в семейна среда. Подобряване качеството на съществуващите услуги от резидентен тип</p>	<p>Мярка 2.3.1. Осигуряване на среда близка до семейната за деца, лишени от родителска грижа – Центрове за настаняване от семеен тип (ЦНСТ)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Осигурена резидентна грижа в съществуващият ЦНСТ за 9 деца; • Изградени 3 нови ЦНСТ за клинично здрави деца (с общ капацитет 40 места) 	<ul style="list-style-type: none"> • Осигурена резидентна грижа в близка до семейната среда (ЦНСТ) за 49 деца 	<ul style="list-style-type: none"> • обратна връзка от потребителите; • Посещения на място; • Годишни доклади, статистически данни и отчети на РЦЗ и общински администрации; • Доклади на ЗМО 	
<p>2.4. Закриване и трансформация на съществуващите специализирани институции за деца.</p>	<p>Мярка 2.4.4. Трансформиране на ДДЛРГ – гр. Лом.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Закрит и трансформиран 1 СИ за деца; • Разкрити 3 ЦНСТ в ДДЛРГ • Разкрит 1 Дневен център за деца с увреждания за деца с увреждания 	<ul style="list-style-type: none"> • Закрит и трансформиран 1 СИ за деца в община Лом; • Разкрити 4 нови социални услуги при закриването на СИ за деца в общината; 	<ul style="list-style-type: none"> • Доклади за трансформирани и затворени СИ • Мониторингови посещения на място • Доклади на ЗМО • Данни от ОЗД, ДЗП, РДСП 	

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги – община Лом (2011 – 2015)

				Доклади от проверки на РДСП	
2.5 Подпомагане на социалната интеграция на младежите, напускащи специализирани институции.	<p>Мярка 2.5.1. Програми за социални умения на децата, настанени в СИ. Разкриване на наблюдавани жилища за адаптация към самостоятелен живот на младежи, напускащи СИ</p> <p>Мярка 2.5.2. Разкриване на защитени жилища за деца и младежи</p> <p>Мярка 2.5.3. Програми за социална и трудова интеграция на младежите, напуснали СИ</p>	<ul style="list-style-type: none"> Разкрито 1 наблюдавани жилища за младежи, напускащи СИ; Осъществени целеви мерки за подкрепа за социална интеграция на младежите след напускане на СИ 	<ul style="list-style-type: none"> Изградени умения за самостоятелен живот след напускане на СИ за 10 младежи, настанявани в наблюдавано жилище. Успешна социална интеграция и достъп до заетост на поне 20% от младежите, напуснали СИ и живеещи самостоятелно (за целия период) 	<ul style="list-style-type: none"> Данни от ДСП, ДБТ, общини Срещи, обратна връзка от потребителите Справки от СУ 	
2.6. Разкриване на социални услуги от резидентен тип със среда близка до домашната за хора с увреждания и стари хора	Мярка 2.6.1 Изграждане на резидентни услуги за стари хора	<ul style="list-style-type: none"> Разкрит 1 дом за стари хора разположен в градска част с капацитет 25; Разкрити 2 защитени жилища за стари хора с деменция с общ капацитет 30; Осигурена услуга хоспис в общината за лица с психични разстройства с капацитет 20 	<ul style="list-style-type: none"> Създадени услуги – нов тип резидентна грижа в среда, близка до домашната за 25 стари хора; Подобри резидентни грижи за 50 стари хора и хора с увреждания; Осигурена резидентна грижа за 105 стари хора 	<ul style="list-style-type: none"> Доклади от проверки на РДСП; срещи и посещения за обратна връзка от потребителите; Доклади на ЗМО 	
2.7. Подобряване качеството на грижа в институциите за хора с увреждания и стари хора и трансформиране за предлагане на социални услуги в общността	<p>Мярка 2.7.1. Подобряване качеството на материалната база и грижа в ДСХ на територията на община Лом</p> <p>Мярка 2.7.2. Повишаване на качеството на предоставяните услуги в ДВД с. Добри Дол, община Лом</p> <p>Мярка 2.7.4. Повишаване на качеството на предоставяните услуги в ДВХФУ на територията на община Лом</p> <p>Мярка 2.7.5. Повишаване на качеството на предоставяните услуги в ДВХУИ на територията на община Лом</p>	<ul style="list-style-type: none"> Преустроени и ремонтирани СИ за стари хора и възрастни с деменция (с общ капацитет 75 места); Подобри условия и качествени услуги в СИ за хора с физически увреждания (с общ капацитет 50 места); Подобри условия и качествени услуги в СИ за хора с умствена изостаналост (с общ капацитет 50 места); 	<ul style="list-style-type: none"> Подобри битови условия за около 180-200 стари хора и възрастни с деменция, настанени в СИ 	<ul style="list-style-type: none"> Планове за преустройство и ремонтване на СИ за стари хора; срещи и посещения за обратна връзка от потребителите; Доклади на ЗМО; Отчети, справки от СУ 	

5. Оперативен план с времеви график за изпълнение на Общинската стратегия

№	Услуга / дейност / мярка	местоположение	2011	2012	2013	2014	2015	Източник на финансиране	Изпълняваща организация
1	Център за обществена подкрепа	Гр.Лом	Подготовка	X				ЕСФ	Община Лом
2	Център за ранна интервенция на уврежданията	Гр.Лом	Подготовка	X				Световна банка	Община Лом/НПО
3	ЦНСТ за деца от 3 до 7 г.	Гр.Лом	X					ЕСФ	Община Лом
4	ПСРИ	Гр.Лом	X					ДДД	Община Лом
5	Дневен център за деца с увреждания	Гр.Лом	Подготовка	X				ЕСФ	Община Лом
6	Наблюдавано жилище	Гр.Лом		Подготовка	X			ЕСФ	Община Лом
7	Дневен център за стари хора	Гр.Лом	X	X	X	X	X	ДДД	Община Лом
8	Дневен център за стари хора	С.Ковачица	X	X	X	X	X	ДДД	Община Лом
9	Защитено жилище за хора с умствена изостаналост	Гр.Лом				Подготовка	X	ЕСФ	Община Лом
10	Защитено жилище за хора с психични увреждания	Гр.Лом				Подготовка	X	ЕСФ	Община Лом
11	Защитено жилище – 2 бр. x 15	С.Трайково	Подготовка	X				ЕСФ	Община Лом
12	Център за временно настаняване	Гр.Лом	X	X	X	X	X	ДДД	Община Лом
13	Център за развитие на общности	Гр.Лом	Подготовка	X				ЕСФ	Община Лом
14	Дом за възрастни хора с физически увреждания	С.Орсоя	X	X	X	X	X	ДДД	Община Лом
15	Дом за възрастни хора с умствена изостаналост	Гр.Лом, местност „Чучурката”	X	X	X	X	X	ДДД	Община Лом
16	Дом за възрастни хора с деменция	С.Добри дол	X	X	X	X	X	ДДД	Община Лом
17	Дом за стари хора	С.Добри дол	X	X	X	X	X	ДДД	Община Лом

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги – община Лом (2011 – 2015)

№	Услуга / дейност / мярка	местоположение	2011	2012	2013	2014	2015	Източник на финансиране	Изпълняваща организация
18	Домашен социален патронаж	Гр.Лом	X	X	X	X	X	Община Лом	Община Лом
19	Личен асистент, домашен помощник и социален асистент /по национални програми/	Община Лом	X	X	X	X	X	НП	Община Лом, Дирекция «Социално подпомагане»
20	Личен асистент /по ОП”РЧР”/	Община Лом	X	X	X	X	X	ЕСФ	Община Лом
21	Здравни медиатори	Гр.Лом	X	X	X	X	X	ДДД	Община Лом
22	Център за настаняване от семеен тип от 7 до 18 г. – 2 бр. х 15	Гр.Лом	Под гото вка	X				ЕСФ	Община Лом
23	Дом за стари хора	Гр.Лом				Под гото вка	X	ЕСФ	Община Лом
24	Хоспис за лица с психични разстройства	Гр.Лом			Под гото вка	X		ЕСФ	Община Лом

6. Функционални приоритетни направления

⇒ **Приоритетно направление 3: Развитие на капацитета за управление и предоставяне на качествени и ефективни социални услуги.**

Обща цел 3: Създаване на ефективна система за подкрепа на развитието на човешките ресурси и повишаване качеството на социалните услуги на територията на Община Лом, с активното участие на всички заинтересовани страни

Специфична цел 3.1. Изграждане на капацитет за управление на социални услуги в общината.

Мярка 3.1.1. Адекватно ресурсно обезпечаване на развитието на отделите, ангажирани с администрирането и управлението и развитието на социалните услуги на територията на общината.

Осигуряване на адекватен брой служители (не по-малко от 2) в отделите, ангажирани с разкриването и управлението на социалните услуги на територията на общината.

Осигуряване на възможности за непрекъснато обучение, обмяна на опит и добри практики, с цел развитие на капацитета на екипите в отделите в общината, ангажирани с управлението на социалните услуги и на доставчиците, които да осигурят:

- Повишаване на капацитета на служителите за изследване на потребностите на общността и планиране на вида и обхвата на услуги по превенция на рисковите фактори и услуги за целевите групи в риск (деца, семейства, хора с увреждане, самотно живеещи стари хора и т.н.)
- Повишаване на компетентността за планиране и осъществяване на политики и програми за развитие на човешките ресурси, ангажирани с предоставянето на социални услуги в общината, обхващащи: развитие на системата на подбор, обучение, преобучение, управление и задържане на персонала, въвеждане на гъвкави системи за възнаграждения, обвързани с обема и качеството на предоставяните услуги и индивидуалното представяне и др.
- Повишаване на познанията на специалистите в отделите на общината по прилагането на съществуващата нормативната уредба и добрите практики за администриране и управление на социални услуги в България (държавно делегирана дейност; с финансиране от общинските бюджети или с друго външно финансиране, осигурено от дарители или със средства от проекти);
- Повишаване на уменията и промяна на нагласите към възлагане на предоставянето на социални услуги на външни доставчици - неправителствени организации или търговски дружества;
- Повишаване на капацитета за наблюдение и оценка, както и за оказване на методическа подкрепа за повишаване на качеството на предоставяните социални услуги на територията на общината.

Мярка 3.1.2. Да се изгради капацитет на общинско ниво за кандидатстване по и управление на средства от структурните фондове на ЕС и на други донорски програми.

Осъществяване на поредица от базисни и надграждащи обучения за представители на екипа, управляващ социалните услуги в общината, които да осигурят придобиване и надграждане на умения за:

- Познаване, анализиране и ефективно използване на възможностите на съществуващите финансови инструменти от национално финансиране и Структурните фондове на ЕС;

- Подготовка на проектни предложения. Основни умения за: трансформиране на проблемите в цели за постигане на промяна; подбор на специфични дейности и методи за интервенция, които осигуряват постигане на целите; планиране на необходимите финансови, човешки и материални ресурси за осъществяване на проекта; дефиниране на индикатори за проследяване на резултатите; планиране на мерки за осигуряване на качество на предоставените услуги, равен достъп и активно участие на потребителите в развитието и контрола по предоставяне на услугите; планиране на мерки и дейности за осигуряване на устойчивост.
- Управление на проекти, включващи: развитие на компетенциите за ефективно изпълнение на планираните дейности в рамките на проекта; добро управление на наличните ресурси; стимулиране на участието на всички заинтересовани страни; междуинституционално сътрудничество; документиране и популяризиране на успешните практики и резултати от проекта; осъществяване на дейности за осигуряване на необратимост и устойчивост на промяната

Мярка 3.1.3. Развитие на професионални умения и опит за гъвкаво и ефективно управление на социалните услуги

- Организиране на поредица от въвеждащи и надграждащи обучения за професионалистите, които ще бъдат ангажирани със създаването и управлението на нови социални услуги, за да се придобият адекватни управленски умения и практика за:
 - Анализирание на потребностите, проблемите и ресурсите в общността, свързани с разширяване на обхвата, повишаване на ефективността или със създаване на нови социални услуги;
 - създаване на методологии за новите услуги; организация на работата по предоставяне на новите услуги;
 - изграждане на стратегии за популяризиране на услугите и спечелване на доверието на клиентите;
 - развитие на междуинституционалното сътрудничество, както и привличане на представители на заинтересованите страни - граждани, НПО и пр. в процеса на осигуряване на ефективността и качеството на новите услуги;
 - договаряне предоставянето на социални услуги и взаимоотношения в този процес;
 - финансово управление и контрол;
 - наблюдение и оценка на социални услуги, ориентирано към резултатите и постигнатото качество.
- Организиране на обучения, семинари и конференции за обмяна на опит и добри практики, осигуряващи развитие на професионалните компетенции за създаване и прилагане на ефективни системи за управление на човешките ресурси, които представляват съвкупност от:
 - Процедури за подбор на персонал за новите услуги, съобразно предварително изяснени длъжностни и функционални характеристики за специалистите и помощния персонал, ангажиран с предоставянето на услугата;
 - Дейности за привличане и развитие на специалисти, чрез стажантски програми и /или преобучение на специалисти и осигуряване на помощен персонал от социални услуги, след закриване на социални услуги в общините от областта;
 - Дейности за привличане на специалисти чрез договаряне с други доставчици на социални услуги/или с НПО, в рамките на съществуващи или новосъздадени партньорски

взаимодействия на местно и регионално ниво, с цел по-ефективно и гъвкаво използване на съществуващия набор от специалисти в общините и в областта или с цел оптимизиране на разходите за високо квалифициран персонал.

Мярка 3.1.4. Повишаване на квалификацията и умения на управленския персонал в действащите социални услуги

Осъществяване на поредица от базисни и надграждащи обучения за повишаване на управленския опит и квалификацията по отношение на:

- анализ на потребностите от специалисти и поддържащ персонал, дизайн/развитие на длъжностните и функционалните характеристики на персонала;
- подбор на персонал, ориентиране и обучение/преобучение на персонала; освобождаване на персонал;
- ефективно планиране на работните задачи и дейностите по предоставяне на услугите, съобразно потребностите от развитие на предлаганите социални услуги;
- въвеждане на иновативни практики за ефективна оценка на положения труд, съобразени със спецификата на различните дейности по предоставяне на социалните услуги и обвързване на възнагражденията на служителите с реалната работа по случаи за удовлетворяване на потребностите на клиентите;
- добро управление и задържане на специалисти и помощен персонал; осигуряване на тяхното непрекъснато развитие;
- стимулиране на работата в екип; работата в разширени/мултидисциплинарни екипи.

Специфична цел 3.2. Изграждане на капацитет за предоставяне на социални услуги

Мярка 3.2.1. Повишаване на квалификацията и уменията на персонала, директно ангажиран в предоставянето на социални услуги

Непрекъснато повишаване на капацитета за предоставяне на социални услуги на специалистите и помощния персонал, директно ангажиран в предоставянето на услуги. Осигуряване на поредица от обучения за специалистите - социални работници, психолози, специални педагози, рехабилитатори и др., както и за помощния персонал, ангажиран в директното предоставяне на социалните услуги, които да осигурят:

- Обогаляване на знанията и опита им за ефективна работа по случай;
- осигуряване на активното участие на клиента в процеса на работата по удовлетворяване на неговите потребности, подбор на специфичните дейности, свързани с предоставянето на социалната услуга;
- оценка на въздействието, документиране на добрите практики в работата по случай.
- Придобиване на знания и умения за качествено предоставяне на социалните услуги, в които са ангажирани.

Специфична цел 3.3. Развиване на публично-частни партньорства в областта на социалните услуги.

Мярка 3.3.1. Умения за насърчаване на изграждането на партньорства и работа в мрежа

Организиране на обучения, семинари, работни срещи и др. осигуряващи формиране и развитие на умения за изграждане и поддържане на ефективни партньорства на местно и областно ниво и работа в мрежа.

Предоставяне на консултации, фасилитация, обучителни модули и обучения през практика за междуобщинско и междусекторно взаимодействие:

- Ефективно взаимодействие между общинска администрация, ДСП и НПО;
- Механизми и подходи за осигуряване на подкрепа от гражданския сектор за общинската стратегия; умения за мобилизиране на потенциала на НПО за управление и предоставяне на социалните услуги, инициране и изпълнение на мерки за социално включване на общинско ниво;
- Обучения и консултиране за подобряване на условията за включване на НПО като външни доставчици на услуги.

⇒ **Приоритетно направление 4: Развитие на междусекторни и междуобщински партньорства при планирането и предоставянето на социални услуги**

Обща цел 4. Повишаване на ефикасността на услугите и осигуряване на равни възможности на достъп на ползвателите до тях чрез развитие на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество

- **Специфична цел 4.1. Стимулиране и развиване на междуобщинското партньорство в социалните услуги.**
- **Специфична цел 4.2. Развиване на ефективни механизми за междусекторно сътрудничество и услуги.**

6. Отговорности и роли в изпълнението на Общинската стратегия

Разпределение на ролите и задачите на общината, доставчиците на услуги и другите заинтересовани страни; взаимодействие с институциите на областно ниво, в изпълнението на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги.

a. Управление на изпълнението на Стратегията, оперативното планиране, отчетност

Управлението на Стратегията и заложените в нея цели и мерки за постигането им е задача на Община Лом и екипа, отговарящ за разкриването и предоставянето на социални услуги в общината.

Планирането се извършва в сътрудничество с ДСП, ОЗД и НПО след направен анализ на ситуацията и определяне конкретните нужди на потребителите от социални услуги.

b. Доставчици на социални услуги

Доставчици на социални услуги на територията на Община Лом, са:

- Община Лом;
- Дирекция „Социално подпомагане“;
- НПО, предоставящи социални услуги;

c. Взаимодействие с областните структури

При разработването на настоящата Стратегия, както и при планирането и разкриването, закриването и ли реструктурирането на социални услуги на територията на общината се взема под внимание залегнатото в Областната стратегия за развитие на социални услуги за област Монтана.

d. Партньорство и сътрудничество с други общини

При обмяната на добри практики и документирането и популяризирането на добри практики, реализирани на територията на Община Лом, ще се търси взаимодействие със съседни общини, или такива, които имат опит в предоставянето на съответните социални услуги.

е. Участие на общината в мониторинга и оценката

Координатора на Териториалната работна група в Лом е член на разширения екип на Областното Звено за мониторинг и оценка.

Като такъв той:

- Участва в планирането на дейностите по мониторинг и оценка;
- Участва в дискусии за определяне на ключовите въпроси на мониторинга и оценката и представя коментари по докладите за мониторинг и оценка;
- Събира информация за базовите индикатори в общината;
- Събира и систематизира текуща информация за социалните услуги и дейности;
- Оказва съдействие и логистика за проучвания, оценки, и др. дейности, осъществявани от външни експерти или организации в общината;
- Организира дискусии със заинтересованите страни за обсъждане на заключенията и препоръките от докладите за мониторинг и оценка на изпълнението на Стратегията.

7. Ресурси

а. Финансова рамка и източници на финансиране на социалните услуги в община Лом

Социалните услуги в община Лом се разкриват след кандидатстване с проектно предложение пред съответния финансиращ орган. След приключване на дейностите по проекта се пристъпва към кандидатстване за държавно делегиране на съответната социална услуга.

б. Други необходими ресурси – инфраструктура, сгради и материално техническа база

Ресурсите на Община Лом като сграден фонд ще се използват максимално за качествено предоставяне на услуги за населението. При липсата на подходяща сграда или помещение ще се търси начин за финансиране на строителни или ремонтни дейности до покриване изискванията на критериите и стандартите за предоставяне на социални услуги.

с. Човешки ресурси - Изграждане на капацитет за изпълнение на стратегията

i. Управленски персонал – Екипа, работещ по социалните услуги в Община Лом, Дирекция „Социално подпомагане“;

ii. Брой и структура на необходимия персонал на социалните услуги

Според Методика за определяне числеността на персонала в специализираните институции и социалните услуги в общността, при разкриването на нова услуга или реструктурирането на съществуваща такава.

iii. План за необходимите обучения и квалификационни курсове

По предварителна заявка от страна на управителя на социалната услуга или екипа, отговарящ за социалните услуги в Община Лом.

8. Годишен план за действие по изпълнението на Общинската стратегия в община Лом

Община Лом

Планов период 01.01.2011 г.-31.12.2011 г.

№	Вид дейност / услуга / мярка	Описание на дейността (какво е планирано за периода)	Местоположение (нас.място)	Времеви график за 2011 г.				Финансиране (източник, сума)	Изпълняваща организация, отговорник
				Месец 1-3	Месец 4-6	Месец 7-9	Месец 10-12		
Социални услуги									
1.	Дом за възрастни хора с деменция Специализирана институция с капацитет 50	Специализирана институция, предоставяща комплекс от социални услуги на лица с деменция, установена с протокол от ЛКК и/или с експертно решение на ТЕЛК/НЕЛК – продължаване на дейността	с. Добри дол общ.Лом, ул."Първа"№45	х	х	х	х	Делегирана от държавата дейност – 355 500 лв.	Община Лом
2.	Дом за стари хора Специализирана институция с капацитет 25	Специализирана институция, предоставяща комплекс от социални услуги на лица, навършили възрастта за придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст съгласно Кодекса за социално осигуряване, включително на онези от тях, които имат процент намалена работоспособност, установен с експертно решение на ТЕЛК/НЕЛК – продължаване на дейността	с. Добри дол, общ.Лом, ул."Първа"№45	х	х	х	х	Делегирана от държавата дейност -134 235 лв.	Община Лом
3.	Дом за възрастни хора с физически увреждания Специализирана институция с капацитет 50	Специализирана институция, предоставяща комплекс от социални услуги на лица с физически увреждания, установени с експертно решение на ТЕЛК/НЕЛК – продължаване на дейността	с. Орсоя, общ.Лом, ул."Осемнадесета"№9	х	х	х	х	Делегирана от държавата дейност – 310 500 лв.	Община Лом

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги – община Лом (2011 – 2015)

4.	Дом за възрастни хора с умствена изостаналост Специализирана институция с капацитет 35	Специализирана институция, предоставяща комплекс от социални услуги на лица с умерена, тежка или дълбока умствена изостаналост (олигофрени и др.), установена с експертно решение на ТЕЛК/НЕЛК – продължаване на дейността	Местност „Чучурката” – гр.Лом, ул.”Извънрегулация” №3	x	x	x	x	Делегирана от държавата дейност – 217 000 лв. с преходен остатък от 2010 г. -792 лв.	Община Лом
5.	Дом за деца „Милосърдие” Специализирана институция с капацитет за деца от 3 до 7 г-12 и за деца от 7 до 18 г.-50	Специализирана институция, която предоставя социални услуги по отглеждане и възпитание на деца от 3 до 18 г. или до завършване на средно образование, но не повече от 20 години – реформиране на институцията, поэтапно намаляване на капацитета	Гр.Лом, ул.”Димитър Ангелов”№5	x	x	x	x	Делегирана от държавата дейност – 491 409 лв.	Община Лом
6.	Домашен социален патронаж Социална услуга в общността с капацитет 210	Комплекс от социални услуги, предоставяни по домовете, свързани с доставка на храна; поддържане на личната хигиена и хигиената на жилищните помещения, обитавани от ползвателя; съдействие за снабдяване с необходимите технически помощни средства при ползватели с увреждане; битови услуги и др. – продължаване на дейността и увеличаване на капацитета	Гр.Лом, ул.”Никола Първанов”№33	x	x	x	x	Месна дейност-общинско финансиране 226 450 лв	Община Лом
7.	Център за временно настаняване Социална услуга в общността	Комплекс от социални услуги, предоставяни на бездомни лица, насочени към задоволяване – продължаване на дейността	Гр.Лом, ул.”Каймак Чалан”№9	x	x	x	x	Делегирана от държавата дейност -32 820 лв.	Община Лом

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги – община Лом (2011 – 2015)

8.	Дневен център за стари хора Социална услуга в общността с капацитет 40	Комплекс от социални услуги, които създават условия за цялостно обслужване на потребителите през деня, свързани с предоставяне на храна, задоволяване на ежедневните, здравните, образователните, както и на потребностите от организация на свободното време и личните контакти-продължаване на дейността	Гр.Лом, ул."Хаджи Димитър"№28	x	x	x	x	Делегирана от държавата дейност – 55 040 лв. и преходен остатък от 2010 г. -11 527 лв.	Община Лом
9.	Дневен център за стари хора Социална услуга в общността с капацитет 40	Комплекс от социални услуги, които създават условия за цялостно обслужване на потребителите през деня, свързани с предоставяне на храна, задоволяване на ежедневните, здравните, образователните, както и на потребностите от организация на свободното време и личните контакти-продължаване на дейността	С.Ковачица, общ.Лом, ул."Осма" №42	x	x	x	x	Делегирана от държавата дейност – 55 040 лв. и преходен остатък от 2010 г. 31 657 лв.	Община Лом
10.	Център за настаняване от семеен тип „Нов дом-нов шанс” Социална услуга в общността с капацитет 9	Комплекс от социални услуги, които се предоставят в среда, близка до семейната, за ограничен брой лица-не повече от 15 – продължаване на дейността	Гр.Лом, ул."Цар Симеон"№36А	x	x	x	x	Делегирана от държавата дейност – 65 295 лв. и преходен остатък от 2010 г-4 109 лв.	Община Лом

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги – община Лом (2011 – 2015)

11.	Център за социална рехабилитация и интеграция Социална услуга в общността с капацитет 40	Комплекс от социални услуги, свързани с извършване на рехабилитация, социално-правни консултации, образователно и професионално обучение и ориентирание, изготвяне и осъществяване на индивидуални програми за социално включване – продължаване на дейността и увеличаване на капацитета	Гр.Лом, ул."Кирил Петров" №1	x	x	x	x	Делегирана от държавата дейност –139 680 лв. и преходен остатък от 2010 г. – 42 770 лв.	Община Лом
12.	Обществена трапезария – социална услуга в общността по проект с капацитет 135	Социална услуга, насочена към задоволяване на потребностите от храна за хора, които не могат да си осигуряват сами – продължаване на дейността	Гр.Лом , кв.Стадиона, кв.Младеново,кв.Моминброд, кв.Хумата	x	м.04		x	Републикански бюджет – Фонд „Социално подпомагане” МТСП - 17 712 лв. за периода 01.012011г.- 30.04.2011 г.	Община Лом
13.	Домашен помощник – социална услуга в общността по ОП”РЧР” с капацитет 40 ДП и 100 потребители	„Домашен помощник” е лице, предоставящо услуги в домашни условия, насочени към поддържане на хигиената на обитаваното жилище, пазаруване и приготвяне на храна, пране и др.комунално-битови дейности – продължаване на дейността	Гр.Лом, с.Ковачица,с.Станево, с.Замфир, с.Трайково, с. Сталийска махала, с.Добри дол	м.03	x	x	x	Проект „Грижа и подкрепа за нашите деца и родители в Община Лом” по ОП”РЧР” – ЕСФ на стойност 189 925,58 лв	Община Лом
14.	Личен асистент – социална услуга в общността по ОП”РЧР” с капацитет 47 ЛА и 47 потребители	„Личен асистент” е лице, полагащи постоянни грижи за дете или възрастен с трайно увреждане, или за тежко болен, за задоволяване на ежедневните му потребности-продължаване на дейността	Гр.Лом, с.Ковачица,с.Станево, с.Замфир, с.Трайково, с. Сталийска махала, с.Сливата, с.Долно Линево	x	x	x	x	Проект „Подкрепа за достоен живот” по ОП”РЧР” – ЕСФ на стойност 186 988,33 лв	Община Лом

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги – община Лом (2011 – 2015)

15.	Личен асистент – социална услуга в общността по НП с капацитет 32 ЛА и 32 потребители	„Личен асистент” е лице, полагащи постоянни грижи за дете или възрастен с трайно увреждане, или за тежко болен, за задоволяване на ежедневните му потребности – продължаване на дейността	Община Лом	x	x	x	м.10	НП „Асистенти на хора с увреждания” – републикански бюджет Д „БТ” на стойност 99 756 лв	Дирекция „Социално подпомагане”
16.	Приемна грижа	Отглеждане и възпитание в семейна среда на дете, което е настанено в семейство на роднини или близки или в приемно семейство – продължаване на дейността	Община Лом	x	x	x	x	Републикански бюджет от АСП-МТСП	Дирекция „Социално подпомагане-ОЗД
17.	Център за настаняване от семеен тип за деца от 3 до 7 г. Социална услуга в общността по проект с капацитет 10	Комплекс от социални услуги, които се предоставят в среда, близка до семейната, за ограничен брой лица-не повече от 15 – продължаване на дейността	Гр.Лом, ул. ”Шести Септември” №1		м.05	x	x	Проект „Център за настаняване от семеен тип „За по-щастливо детство” по ОП ”РЧР” – ЕСФ на стойност 226 236,36 лв и общинско съфинансиране в размер на 19 344 лв.	Община Лом
Хоризонтални политики, мерки за социално включване									
Дейности по развитие на партньорства, работа в мрежа									
Развитие на човешките ресурси (обучения, курсове, семинари)									

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги – община Лом (2011 – 2015)

1.	Участие на общински служители в обученията								Община Лом	
2.	Участие на общински служители в курсове								Община Лом	
3.	Участие на общински служители в семинари								Община Лом	
Други дейности (срещи, разработване на проекти, проучвания, дейности по мониторинг и оценка, други)										
1.	Център за ранна интервенция на уврежданията Социална услуга в общността по проект с капацитет 40	Разработване и кандидатстване с проектно предложение по „Проект за социално включване” към МТСП Проектът цели превенция на социалното изключване и намаляване на бедността сред децата чрез инвестиции в ранното детско развитие. Чрез подобряване на готовността на децата за включване в образователната система и подкрепата за формиране на родителски умения сред узвимите групи родители се цели да се ограничи и предаването на бедността между поколенията.	Гр.Лом				x	x	Световна банка – 689 109,65 лв. при максимална стойност 800 000 лв.	Община Лом/НПО

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги – община Лом (2011 – 2015)

2.	Център за настаняване от семеен тип Социална услуга в общността по проект с капацитет 12+2	Разработване и кандидатстване с проектно предложение по схема BG161PO001/1.1-12/2011 "Подкрепа за деинституционализация на социални институции, предлагащи услуги на деца в риск" по Оперативна програма „Регионално развитие". Основната цел е да се осигури подходяща и ефективна социална инфраструктура, допринасяща за предоставяне на нов тип резидентни и съпътстващи услуги в общността, които да заменят институционалната грижа.	Гр.Лом					Схемата за безвъзмездна финансова помощ се реализира с финансовата подкрепа на Европейския съюз, чрез Европейския фонд за регионално развитие-максимална стойност 489 625 лв.	Община Лом
----	---	---	--------	--	--	--	--	---	------------

15.04.2011 г.

Гр.Лом

